

Jesenice, 4. decembra 1970

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vasi — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 183, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Obvestilo članom delovne skupnosti

V današnji številki je v prilogi objavljen osnutek pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarne Jesenice (Spremembe in dopolnitve), ki je namenjen javni razpravi.

Priporočamo vsem članom delovne skupnosti in družbeno političnim organizacijam,

da osnutek proučijo in dajo nanj morebitne pripombe. Poudarjamo, da je nujno potrebno, da se osnutek prouči na sestankih delovnih skupin. Pripombe naj se v pisni obliki pošljejo tajništvu kadrovskega sektorja železarne do vključno 5. januarja 1971.

Generalni direktor ZPSŽ Gregor Klančnik

Razvoj naših tovarn

Dobro leto je šele za nami, odkar smo potem, ko so se delavci na referendumu odločili za integracijo, 30. 9. 1969 podpisali pogodbo o ustanovitvi združenega podjetja Slovenske železarne Jesenice, Ravne in Store, pa vendar smo že z uspehi lahko zadovoljni. Tri bistvene prednosti smo s tem integracijskim posegom že dosegli.

1. Izvedli smo skoraj popolno specializacijo proizvodnega programa

— Jesenice so ostale proizvajalec ploščatega materiala ter žice in končnih izdelkov iz tega vložka,

— Ravne so proizvajalec valjanega, kovanega in vleče-

nega paličastega jekla, jeklene litine in končnih izdelkov predvsem iz tega vložnega materiala,

— Store so odrejene za si-vo in nodularno litino ter paličasto jeklo, specializiranega asortimenta,

2. kot edina industrijska veja na Slovenskem že razpolagamo s predlogom srednjeročnega razvojnega programa 1971—1975,

3. postali smo osrednja organizirana proizvodna tvorba, s sedežem v središču republike, celotne slovenske kovinske predelovalne industrije.

Delavski svet združenega podjetja je prvi osnutek srednjeročnega razvojnega programa za naslednje petletno obdobje 1971—1975 že obravnaval na svoji prvi obletnici uspešno izvedenega referenduma 15. septembra letos. Zatem smo na podlagi pripomb in nastalih sprememb izdelali predlog tega važnega usmerjevalnega dokumenta, ki je bil že predmet obravnave na seji poslovnega odbora 12. novembra letos. V tem času je predlog srednjeročnega razvojnega programa našega podjetja na sklepni obravnavi v tovarnah, 21. decembra 1970 pa ga bo sprejemal delavski svet podjetja, ki bo imel svojo sejo tokrat na Jesenicah.

Obsežen je ta dokument, zato ga ne moremo v celoti prek tovarniških glasil posredovati delavcem. Zajema obstoječe stanje, predvideni obseg skupne in blagovne proizvodnje po letih, rast realizacije, proizvodni program in njegovo tržno orientacijo, predvidena investicijska vlaganja v osnovna in obratna sredstva, rentabiliteto investiranja, pregled potrebnih surovin, finančni načrt, predvideno gibanje dohodka, osebnih dohodkov in sredstev za sklade.

Združeno podjetje Slovenske železarne je kot organizirana proizvodna tvorba

dolžno prispevati svoj delež pri naprednem razvoju celotne kovinske predelovalne industrije na Slovenskem. Ta najmočnejša proizvodna dejavnost skupaj zaposluje 65 000 ljudi ali 27% celotne industrije. Le z naprednimi posegi v lastnih tovarnah, naše podjetje lahko učinkovito vpliva na celotno prestrukturiranje iz zaostale na področje vrednejše in perspektivnejše proizvodnje. Prepričani smo, da predlog srednjeročnega razvojnega programa zajema te sestavine. Ta namreč poleg popolne specializacije predvideva poglobljanje plemenitega proizvodnega programa ter širjenje večstopenske predelave na področja, ki pomenijo olajšanje dela in povečanje obsega proizvodnje v kovinsko predelovalnih tovarnah oz. njihovo asortimentsko dopolnitev. V vseh treh tovarnah združene dela je predvidena relativna rast kvalitativnih in zlahkanih vrst jekel, prav tako pa tudi širjenje toplotne obdelave in mehanske predelave jekel.

Oddaljeno od surovinskih baz, naše podjetje nima pretiranih ambicij na področju povečevanja proizvodnje surovega jekla. Po tem razvojnem programu se za leto 1975 predvideva 800 000 t surovega jekla, kar proti letošnjemu dosežku pomeni okrog 30% več. Vso to količino jekla bo treba doseči na obstoječih proizvodnih pečeh, dodatno pa bo montirana nova 40 t obločna električna peč v Štorah.

Tudi na področju proizvodnje surovega železa niso na agregatih predvidene večje spremembe. Leta 1975 naj bi ta znašala 235 000 t, kar je 17 odstotkov več od letošnjega leta.

Večji premik pa je na področju gotovega blaga. Tega naj bi dosegli 758 000 t, kar je proti letošnjemu letu rast za več kot 50%. Taka

(Nadalj. na 3. str.)

Matstvoenalkost

GORENJSKI OBČINSKI ODBOR IZVEZE ZDRUŽENIH BORCEV NARODNO OSVOBODILNE VOJNE

IZREKALO OBŠTINICI OSVOBODITVE

ŽELEZARNI JESENICE

PRIZNANJE

SEKRETAR

PREDSEDNIK

V LETU 1970

Delovni kolektiv Železarne je na zadnji seji občinskega odbora ZZB NOV Jesenice prejel posebno priznanje za razvijanje in negovanje tradicij NOV

Napredek še ni zadovoljiv

Ravnatelj strokovnih šol ZIC dipl. inž. Tone Zevnik je izdal pregled učnega uspeha ob prvi redovalni konferenci letošnjega šolskega leta. Iz pregleda je razvidno, da je bilo na poklicni šoli ob prvi red. konferenci pozitivnih 113, ali 48,9% učencev, in da je nasproti 1. red. konferenci v minulem šolskem letu učni uspeh boljši za 1,3%. To je

vsekakor napredek, ki pa še ni zadovoljiv. Zanimivo je, da je dosegel najboljši uspeh razred talilcev, t. j. 3. d razred, v katerem je bilo kar 92,9% učencev pozitivno ocenjenih in, da se je najslabše izkazal 1. e razred, t. j. razred električarjev, ki je imel komaj 14,3% pozitivnih.

Na tehnični šoli, kjer je bilo pozitivno ocenjenih 33,3%,

je bil učni uspeh nasproti lanskemu nekoliko slabši. Največ in to 55,5% je imel 4. razred strojnega oddelka (nasproti lanski konferenci za 5,0% več), najmanj, t. j. le 13,3% pozitivnih pa je imel 2. razred metalurškega oddelka. Padec učnega uspeha na tehnični šoli gre na račun izrazito slabih učnih uspehov na metalurškem oddelku, kjer bi moral biti učni uspeh z ozirom na majhno število učencev dosti boljši. Izgleda, da so učenci tega oddelka premalo prizadevni. Vložiti bodo morali več truda, da bodo do konca 1. polletja učni uspeh izboljšali. Po mnenju ravnatelja bo učni uspeh možno izboljšati:

če se bodo učenci snov pravočasno naučili, če bodo naučeno snov večkrat ponavljali, če bodo izdelovali domače naloge sami, če bodo intenzivno spremljali pouk, če bo organiziran dodaten pouk, če bodo odmerili učitelji več časa za utrjevanje snovi, če bodo dajali učitelji slabšim učencem več nalog in če bodo uvajali nove oblike dela.

U.

Jeklo na prehodu v nove tržne pogoje

Danes objavljamo sestavek dopisnika iz Düsseldorfa, objavljenega v Ekonomskem servisu, ki obravnava stanje jekla na tržišču v jesenskih mesecih. Sestavek bo zanimiv tudi za naše bralce tako z vidika proizvodne orientacije naše Železarne v okviru združenega podjetja Slovenske železarne, kakor tudi z vidika gibanja cen metalurških izdelkov na zunanjem trgu. Zanimiv pa bo tudi zato, ker se iz njega vidi, kako posamezne države reagirajo na take ali drugačne tržne razmere.

Mesec avgust pomeni v evropskem poslovanju z jeklom prehod v novo tržno fazo, v kateri pojenjuje pritek naročil za valjano jeklo. Trgovci

in potrošniki težijo za tem, da zmanjšajo visoke zaloge, ki vežejo pomembna finančna sredstva, ki se še povečujejo

(Nadalj. na 4. str.)

Dipl. oec. mag. Rudi Rozman

O letnem planiranju proizvodnje in še o čem

Naš sodelavec iz sektorja za ekonomiko dipl. oec. mag. Rudi Rozman, ki je od septembra na specializaciji v univerzitetnem središču države Indiane — ZDA, nam je že ob svojem odhodu v ZDA obljubil, da se bo oglasil s kakšnim strokovnim sestavkom.

Besedo je držal in danes pričenjamo z objavo njegovega sestavka O LETNEM PLANIRANJU PROIZVODNJE IN ŠE O ČEM, ki ga bomo v nekaj nadaljevanjih posredovali našim bralcem.

Mag. Rudiju Rozmanu, ki redno prejema tudi našega Železarja, se s tem tudi zahvaljujemo za njegov prispevek, kakor tudi njegovi ženi Lučki za sestavek KAMENČKI IZ MOZAIKA ZDA in jima skupaj s sinkom želimo prijetnega bivanja v ZDA ter mnogo uspeha na specializaciji z željo, da se še oglasita.

Urednik

O letnem ali osnovnem planiranju proizvodnje smo pisali že na nekaterih drugih mestih, na primer v referatih za III. posvetovanje iz operacijskih raziskav na Bledu letos, v beograjski »Ekonomske revije«, v članku za »Ekonomske revije« v Ljubljani in v prispevku za II. mednarodni seminar ADP v Zagrebu letos. Tako najbrž vedo o planiranju oziroma poskusu uvajanja novega sistema planiranja v železarni Jesenice več strokovnjaki — udeleženci obeh posvetovanj in bralci navedenih revij, kot pa večina sodelavcev v Železarni. Zato se nam zdi prav, da o novem sistemu planiranja proizvodnje spregovorimo tudi v Železarju. Pisanje v ta časopis po strokovni plati še zdaleč ni tako zahtevno kot pisanje že omenjenih člankov ali referatov. Zahtevno pa je zato, ker je prispevek namenjen širšemu krogu bralcev, ki niso strokovnjaki v planiranju. Bralcem lahko obljubimo, da se bomo potrudili, da bo članek pisan poljudno in preprosto. S tem seveda ni rečeno, da bo zabavno branje, ampak bo zanj potrebno nekaj napora.

V prispevku bomo povedali nekaj osnov o letnem planiranju proizvodnje, zakaj in v kolikšni meri je potrebno, kakšen je njegov pomen in

podobno. Vmes bomo napisali še kaj o organiziranju in vodenju proizvodnje, pri čemer nam bo kot primer služilo prav planiranje proizvodnje.

Sedanjega planiranja ne bomo primerjali z novim, predlaganim sistemom planiranja predvsem iz dveh razlogov. Morali bi namreč podrobneje opisati oba primera in ju analizirati, kar pa zahteva že podrobnejše poznavanje planiranja in nekaterih metod. Drug razlog pa je, da so te razlike navedene v članku v zadnji letošnji številki »Ekonomske revije« in pa v prigodku, napisanem za »Department of Economics« v »Cornell University«, v državi New York. Zato razlik ne bomo pisali že tretjič, čeprav v obeh primerih niso navedene povsem iste razlike. Ko gar bo primerjava zanimala, mu ne bo težko priti do obeh virov.

V članek bomo vnašali ob posameznih vprašanjih tudi mnenje nekaterih najbolj znanih ameriških strokovnjakov s področja znanosti o organizaciji in vodenju podjetja oziroma proizvodnje. Razlog je preprosto ta, da tujcem lažje in hitreje verjamejo, obenem pa bomo našo razlago samo še podkrepili. Mogoče bo kdo vprašal, kdo so ti možje — ali so teoretiki

ali praktiki? Kajti če so teoretiki, potem še ni rečeno, da vedo kaj prida uporabnega za njihovo, kaj šele za našo prakso. Žal moram spraševalca razočarati z odgovorom, ki ga je dal Buffa — profesor v Los Angelesu, eden najbolj znanih strokovnjakov s področja o vodenju proizvodnje, v eni od svojih številnih knjig. Odgovor se glasi približno takole:

»Včasih je bila dobra praksa tudi najboljša teorija. Danes (recimo po drugi svetovni vojni) pa velja, da je dobra teorija najboljša praksa«.

Po tem malo daljšem uvodu in spoznanju, da je danes dobra teorija najboljša praksa, pričnimo z našim primerom.

1. Majhen problem za pričetek

Pričnimo z majhnim, enostavnim problemom, ki ga bralec lahko poskuša rešiti, preden bo prebral odgovor. Pri reševanju je lahko povsem sproščen, saj ne gre za noben quiz ali test, kjer so točkovane inteligenčne ali kakšne druge sposobnosti. Tudi nagrade ni nobene, ne denarne niti ne moralne, kot bo bralec spoznal kasneje.

Opišimo problem in zastavimo vprašanje: V obratu imamo dva stroja, stroj A in stroj B (npr.: ogrevno peč in progo v valjarni). Na obeh strojih proizvajamo dva proizvoda. Imenujemo ju proizvod X in proizvod Y (npr.: dve kvaliteti pločevine). Oddelek za študij dela je po merjenju in analizi časov sporočil, da je za proizvod X treba delati na stroju A dve uri, na stroju B pa 2,2 uri. Proizvod Y pa zahteva 3 ure dela na stroju A in 2,2 uri na stroju B. Stroj A je na razpolago 24 ur dnevno, stroj B pa le 22 ur (ti podatki so v resnici letni, ker gre za letno planiranje proizvodnje, da bi ostali pri manjših številkah, smo raje navedli povprečne dnevne podatke). Oddelek za analizo tržišča je sporočil, da je prodajna cena proizvoda X 2400 din, proizvoda Y pa 3200 din. Obenem so sporočili, da bomo lahko prodali največ 10 proizvodov X, medtem ko je povpraševanje za proizvodom Y celo večje. Obratno knjigovodstvo je izdelalo kalkulacijo; lastna cena proizvoda X bo predvidoma 1900 din, proizvoda Y pa 2600 din. Ustrezni upravni organ je sklenil, da je treba planirati proizvodnjo tako, da bo dobiček obrata čim večji.

Vprašanje, ki pove bistvo letnega planiranja proizvodnje, pa se glasi: »Koliko proizvodov X in proizvodov Y bomo planirali in poskušali izdelati ter pri tem upoštevali proizvodne in tržne zmogljivosti, da bo dobiček čim večji?«

2. Dodatek k problemu

Bralca, ki mogoče ne ve, da ugotovitev problema in dobro zastavljeno vprašanje močno olajšata odgovor, bi

opozorili na nekaj stvari, ki slede iz opisa problema.

Povsem točno smo opredelili, kdo daje in kakšne informacije so potrebne planerju. Dajalci informacij in vsebina informacij so natančno določeni, s tem pa tudi odgovornost tistih, ki jih dajejo. Planer informacije zahteva in jih zbere ter odgovori na zastavljeno vprašanje. Pri izdelavi letnega plana proizvodnje tako sodeluje več služb; vsaka odgovarja za svoje delo.

Planer izdelava plan proizvodnje in odgovarja za optimalnost programa glede na višino dobička. Tako postavljen plan je v našem podjetju osnovna informacija komercialni pri zaključevanju naročil.

Primer je zelo poenostavljen prikaz obratov ali podjetij. Žal pa ima današnji svet neprijetno lastnost, da se ne pojavlja v tako enostavnih podobah. Če koga moti, da imamo le dva stroja in dva proizvoda, lahko to številko skoraj poljubno poveča. Malo dalj časa bo potrebno za informacije, planerjevo delo bo težje, računalnik pa ne bo prav nič začuden nad množico podatkov.

Kramljanje o rešitvi problema

Tisti, ki dnevno rešujejo mnoge pereče probleme, so najbrž že našli odgovor na zastavljeno vprašanje; seveda če so jim drugi problemi to dopustili. Druge pa vabim na kramljanje o problemu, ki ima to prijetno lastnost, da nikomur ne škoduje.

Recimo, da ne bi proizvajali niti proizvoda X niti proizvoda Y. Nekat čudno izgleda takšna rešitev; je pa možna, saj ne presega proizvodnih zmogljivosti in tržnih potreb. Včasih, če delamo proizvode z izgubo, je lahko celo najboljše. Dobitka seveda ne daje, zato poskušajmo poiskati kakšne boljše rešitve.

Poskusimo samo s proizvodom X. Največ ga lahko naredimo 10 kosov, ker je s tem zasedena kapaciteta stroja B, pa tudi povpraševanje ni nič večje. Dobitček obrata znaša 5000 din. Nekomu drugemu je bolj všeč proizvodnja proizvoda Y. Največ osem kosov lahko proizvedemo in z njimi zaslužimo 4800 din. Obe rešitvi sta možni, bolj všeč pa nam je prva, saj smo rekli, da želimo čim več dobička.

Kaj pa z različnimi kombinacijami obeh proizvodov? Na primer proizvedemo 8 proizvodov X in 2 proizvoda Y, ki dasta 5200 din dobička. Tako si lahko izmislimo še druge možne kombinacije in poiščemo ustrezno rešitev. Katera je najboljša, vprašajmo planerja. Planirajmo 6 proizvodov X in 4 proizvoda Y, saj nobena druga rešitev ne da 5400 din dobička. Preden bomo povedali, kako smo do rešitve prišli, naj se tisti, ki so sami iskali rešitev o njeni pravilnosti, prepričajo; drugi pa si ta čas oglejmo nemško besedo, ki se glasi:

4. »Meisterrirtschaft«

Pred nekaj desetletji je planiranje proizvodnje potekalo nekako tako, kot smo pravkar prijetno kramljali. Vodstvo proizvodnje ali podjetja je kombiniralo nekaj proizvodov in nekaj strojev, poznalo približne stroške, prodajne cene, potrebe trga in druge podatke. Tako je postavilo plan, ki je predstavljal rešitev, ki je precej približana optimalni.

V zadnjih desetletjih pa se je proizvodnja bistveno spremenila. V obratih stoji na desetine strojev, ki proizvajajo stotine ali tisoče različnih proizvodov. Nemogoče je že za nekaj desetlin strojev in proizvodov postaviti, na način, ki smo ga opisali, plan proizvodnje. Verjetnost, da bi dosegli največji možni dobiček, je izredno majhna in je sploh ne poznamo. Kot bomo kasneje videli, prav v današnji proizvodnji postaja planiranje vse pomembnejše. Tako nimamo na eni strani možnosti planiranja, na drugi pa je jasno, da je planiranje vse bolj pomembno. Kaj potem? »Mojstri« še vedno planirajo tako kot včasih. Poiščejo rešitev, ki je možna — takšnih ni težko najti — in prav gotovo ni dobra. Posledice so, da plan ne predstavlja optimalne in niti ne preveč realne rešitve. Takšen plan postane nepotreben in za takšnega ga tudi smatrajo. Dobitček je nizek (planiranje je le eden od vzrokov, ki vplivajo na dobiček), koordinacija je izredno težka, saj smo rekli, da postaja nemogoča. Zato namesto planerja v resnici planirajo ljudje iz komercialne ali proizvodnje, kdor je pač močnejši, ki pa za plan seveda ne odgovarja. Svoje pravo delo zato slabše opravljajo, medtem ko specializirane službe, ki sodelujejo v našem planiranju, izgubljajo svoj pomen in namen ter se zdijo odvečne. Tako se zgodi, da tiste funkcije, ki so danes med najbolj pomembnimi v podjetju, ostanejo nerazvite in kar je še bolj žalostno, zaupanje vanje je majhno in posledice čutijo tudi boljši sistemi planiranja.

Seveda možnosti planiranja niso tako prikrite in prav to je obžalovanja vredno. Obstoji namreč cela vrsta metod in dognanj, ki omogočajo planiranje, ki dosega največji možni dobiček. Obenem z razvojem znanosti o upravljanju je šel tudi razvoj računalnikov, na katerih je možno probleme, kot smo jih opisali, izračunati.

V čem pa je bistvo tega »nemojstrskega planiranja«? Povedal ga bom v enem stavku, ki pa ga bom v naslednjih poglavjih razložil. Bistvo je namreč v postavitvi matematičnega modela obrata, v upoštevanju proizvodnih in tržnih omejitev ter usmeritve k čim večjemu doseganju cilja.

(Nadaljevanje)

Razvoj naših tovarn

(Nadalj. s 1. str.)

rast blagovne proizvodnje bo možna le s predpostavko, da se bo združeno podjetje delno oskrbovalo s polizdelki.

Za posamezne železarnice se za leto 1975 predvideva:

surovo železo	
— Jesenice	180 000 t
— Store	55 000 t
Skupaj	235 000 t
surovo jeklo	
— Jesenice	520 000 t
— Ravne	200 000 t
— Store	80 000 t
Skupaj	800 000 t

blagovne proizvodnje

— Jesenice	510 400 t
— Ravne	129 000 t
— Store	162 100 t
Skupaj	801 500 t

Zbir blagovne proizvodnje posameznih železarn je za 43 500 t višji od blagovne proizvodnje podjetja zaradi notranjega blagovnega prometa.

Po posameznih vrstah proizvodnje I. stopenjske, II. stopenjske in več stopenjske predelave program predvideva:

	1971		1975	
	blagovna		blagovna	
	proizvodnja	%	proizvodnja	%
	ton		ton	
surovo železo	30000		16000	
toplo valjani izdelki	340400		332900	
kovano jeklo — odkovki	13500		16700	
jelekna litina	9300		12500	
siva litina	26000		33100	
1. izdelki I. stopenjske predelave	419200	73,0	411200	51,5
vlečena žica	42850		61300	
vlečeno luščeno, brušeno jeklo	26250		30600	
hladno valjano ploščnato — trakovi	35000		179100	
2. izdelki II. stopenjske predelave	104100	18,0	271000	34,0
hladno oblikovani profili	8000		50000	
žični izdelki	12000		15000	
elektrode	14500		20000	
vzmeti	7500		11000	
obdelani valji	3200		8000	
mehansko obdelani izdelki	8550		11800	
3. izdelki več-stopenjske predelave	53750	9,0	115800	14,5
Skupaj	577050	100,0	798000	100,0

Poleg jeklenih izdelkov načrt konstantno predvideva 20 000 t šamotnih izdelkov letno in od tega namenjenih za tržišče 3500 t.

Iz pregleda se vidi, da v novem petletnem razvojnem obdobju slovenske železarnice predvidevajo znižanje prodaje izdelkov I. stopenjske predelave, ki bodo v deležu celotne blagovne proizvodnje padli od 73 na 51,5 %, povišanje deleža II. stopenjske predelane jekel od 18 na 34 odstotkov in porast udeležbe končnih večstopenjsko obdelanih jeklenih izdelkov od 9 na 14,5 %.

Jasno je, da se s predvideno strukturalno spremembo proizvodnje in s povečanjem deleža zlahtnih vrst jekel še hitreje od blagovne proizvodnje povečuje realizacija. Ta, preračunana na sedaj veljavne cene naših izdelkov, predvideva, da bo obseg prodaje domačim in inozemskim kupcem od letošnjih 1500 milij. din, 1975. leta porastel na 2651 milij. din ali za 76,5 %. Srednjeročni razvojni program predvideva naslednjo dinamiko rasti realizacije:

1971 bo znašala	1686 milij. din
1972	1801 milij. din
1973	1979 milij. din
1974	2464 milij. din
1975	2651 milij. din

Po posameznih železarnah se bo v primerjavi s prognozo letošnjega leta realizacija povišala:

na Jesenicah od 920 milij. na 1520 milij. din ali za 65 %, na Ravnah od 440 milij. na 715 milij. din ali za 60 %, v Štorah od 165 milij. na 417 milij. din ali za 150 %.

Od celotnih količin načrt predvideva povečanje izvoza od 46 400 t, predvidenega za leto 1971, na 73 200 t leta 1975, kar je v strukturi slabih 10 odstotkov od celotne prodaje. Črna metalurgija ni tipična izvozna industrijska veja, zaradi deficitarnosti tega materiala na jugoslovanskem tržišču, je prednostno namenjena za oskrbovanje domače kovinsko predelovalne industrije. Slovenske železarnice imajo pri tem svoj poseben specifičen položaj bližine zahodnih meja, kar omogoča relativno ugodno prodajo zahodnoevropskim državam. Posebno hvaležno je južno področje Zvezne republike Nemčije, kjer so se že dosejale s svojimi dobrimi poslovnimi zvezami usidrale vse tri železarnice Jesenice, Ravne in Store, v letošnjem letu pa je bila tudi že sklenjena prva skupna srednjeročna kupoprodajna pogodba.

Za doseg take dinamike povečevanja obsega proizvodnje so potrebne znatne investicijske naložbe v stroje in naprave. Investicijski program predvideva skupnih naložb v osnovna sredstva 764 milij. din in v obratna sredstva 469,3 milij. din, kar skupno znese 1233,3 milij. din. Če k temu prištejemo še v srednjeročnem razvoj-

nem načrtu predvidena sredstva za skupna naloganja v objekte za oskrbovanje s surovinami in vložkom, kot so koksarna, metalizacija pelet, energetske naprave in podobno, v višini 67 milij. din, dobimo 1300 milij. din, ki predstavljajo celoten obseg petletnega investiranja v osnovna in obratna sredstva.

Večji del investicijskih naložb je predvidenih za kompletiranje že zgrajenih glavnih proizvodnih agregatov, kar naj bi omogočilo večjo rentabilnost, višjo realizacijo, višje poprečne cene in večjo donosnost vseh tovarn združenega dela. Z dodatnimi agregati za taljenje, plastično predelavo, toplotno obdelavo in mehansko obdelavo, se bo povečal obseg proizvodnje v vseh treh železarnah na Jesenicah, Ravnah in v Štorah. V naslednjem petletnem obdobju pa bodo dokončana tudi investicijska dela, ki so v gradnji še po 47. natečaju Jugoslovanske investicijske banke. Glavni zaostanek je v Štorah, kjer bodo izvršena sklepna dela na novi valjarni, nato pa dograjena topilnica s kontinuirno napravo za vlivanje gredic. S tem postopkom naj bi Store v neprekinjenem tehnološkem postopku od taljenja do valjanja jekla dosegle relativno nizke proizvodne stroške in rentabilno proizvodnjo paličastega jekla. Na Ravnah je ostala nedokončana izgradnja kovačnice, ki bo na začetku naslednjega petletnega obdobja dobila svojo prvotno načrtovano obliko z vsemi predvidenimi agregati in žarilnimi pečmi. Kot novost te železarnice bo uvajanje pretapljanja in čiščenja visoko vrednih jekel po elektro žilindrinem postopku.

Osrednja investicija srednjeročnega razvojnega programa na Jesenicah, kar pa obenem velja tudi za vse podjetje, je izgradnja nove valjarne hladno valjane pločevine. Za kompletno izgradnjo tega obrata se predvideva 442 milij. din naložb v osnovna sredstva, od tega pa je zajeto v srednjeročnem razvojnem programu 1971—1975 370 milij. din. Hladna valjarna na Jesenicah pomeni nadaljevanje procesa valjanja od toplo valjanih trakov do končno metalurško predelane pločevine. Proizvodni program novega obrata je predviden tako, da bo po specializirani pločevini za globoki vlek zadovoljil slovenske potrošnike, največji poudarek pa bo dan legiranim nerjavim in elektro kvalitetam, kar se lepo vgraja v kompletni jugoslovanski program hladno valjane pločevine Skopja, Smedereva in Jesenic.

Za posamezne organizacije združenega dela investicijski program predvideva:

	za osnovna sredstva	za obratna sredstva	Skupaj
	v 000 din	v 000 din	
JESENICE	531943	247193	779136
RAVNE	143100	127278	270378
STORE	88950	94837	183787
Skupaj	763993	469308	1233301

Iz navedenega že vsak lahko hitro sklepa, da bo največji problem srednjeročnega razvojnega programa, kje dobiti tako obsežna sredstva za realizacijo zasnovane razširitve, modernizacije in dopolnitve sredstev za delo in pogojev za proizvodnjo na Jesenicah, Ravnah in v Štorah. Železarnice same pod sedanjimi pogoji niso sposobne zbrati take lastne udeležbe, da bi pri bankah in mednarodnih partnerjih lahko dobile primeren dolgoročni kredit. Obveznosti po dosedanjem investiranju so v vseh treh organizacijah združenega dela take, da brez dodatnega investiranja niso sposobne niti tekoče pokrivati anuitet.

Analiza gibanja proizvodnje brez predvidenega dopolnjevanja in modernizacije proizvodnih sredstev kaže, da bi v združenem podjetju pod idealnimi pogoji proizvodnje 1971. in 1972. leta še pokrivali vse nastale poslovne stroške, osebne dohodke ter kreditne obveznosti in pri tem imeli 2 oz. 5,7 milij. din presežka sredstev. Že naslednje 1973. leto, bi presežek padel na 1,6 milij. din, 1974. leta pa nastal primanjkljaj 18 milij. din, ki bi tudi še 1975. leta znašal skoraj 4 milijone din. Podobna slika je tudi v posameznih železarnah. Na Jesenicah bi nastal primanjkljaj leta 1975, na Ravnah bi se ta pojavil že leta 1973 in 1974, v Štorah pa že 1973. leta ne bi bilo možno pokrivati normalne dinamike poviševanja osebnih dohodkov. Iz te-

ga sledi, da so kreditne olajšave na posojila po 47. natečaju pogoj obstanka in razvoja slovenskih železarn, dosledne pa izključno le v republiki.

Demontaža zveznih skladov in drugih na ravni federacije koncentriranih sredstev, dosega tak obseg, da tudi skrb za bazično industrijo morajo prevzeti republike. Pri tem se tudi Slovenija ne bo smela in mogla distancirati. Zadošči ima združeno podjetje Slovenske železarnice argumentov, da upravičeno zahteva odstranitev najtežje ovire pri realizaciji srednjeročnega razvojnega programa. Dokazali smo, da so železarnice Jesenice, Ravne in Store v zadnjem desetletju zaradi omejevanja letnih pogodbenih tranš kreditov in s tem negospodarskega zavlačevanja izgradnje in modernizacije proizvodnih obratov, dalje zaradi neizkoriščenih proizvodnih zmogljivosti kot posledice pretiranega intervencijskega uvoza jekla in ne nazadnje zaradi posledic inflacije, ki so najbolj prizadele proizvajalce reprodukcijskega materiala s plafoniranimi cenami, v letih od 1967 do 1970 izgubile 427 milij. din svojega presežka dohodka. Če k temu prištejemo še izgubljeno amortizacijo, ki je sicer v glavnem bila kompenzirana z investiranjem prva leta po osvoboditvi, v višini 236 milij. din, dobimo težo utemeljitve, zakaj zahtevamo tako od predstavniških organov, od-

(Nadalj. na 12. str.)

Jubilanti 50-letniki

V decembru bodo praznovali petdeset let rojstva naslednji naši sodelavci: Stefan ZADRAVEC, strojne delavnice — 5. decembra, Franc PRAPROTNIK, žičarna — 8. decembra, Slavan BERLISK, UOS — 11. decembra, Miha SMOLEJ, livarna — 12. decembra, Janez ŽVAN, valjarna profilov — 14. decembra, Suljo SATROVIC, valjarna profilov — 15. decembra, Franc GRILC, nabavni oddelek — 22. decembra in Albert ČERNI, plavž — 26. decembra. Iskreno čestitamo!

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 5. decembra:		
Zvone LABURA, žebljarna	738	749
NEDELJA, 6. decembra:		
Teodor OKROŽNIK, gradbeno vzdrževanje	577	739
PONEDELJEK, 7. decembra:		
dr. inž. Marin GABROVSEK, TKR	380	732
TOREK, 8. decembra:		
inž. Franc MLAKAR, elektroodn. odd.	543	79035
SREDA, 9. decembra:		
Edi CENCEK, TSV	548	727
ČETRTEK, 10. decembra:		
inž. Janko PERNE, valjarna Bela	848	723
PETEK, 11. decembra:		
inž. Božidar BARTELJ, valjarna 2400	638	83114
Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.		
Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja		

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Še enkrat »Akcija 75«

V petek je predsedstvo občinske konference ZMS Jesenice razpravljalo na svoji seji o dveh aktualnih stvareh.

Predsednik TK ZMS Železarnice Miro Ipavec je člane predsedstva obvestil o »Akaciji 75«. O ciljih in namenu te akcije smo že pisali in govorili, zato je predsedstvo o njej govorilo in razpravljalo zelo konkretno, lahko bi rekli programsko.

Namen akcije je izobraževanje. Za družbeno aktivnost mladih je prepogostokrat ovira premajhna razgledanost, usposobljenost in informiranost. Moj namen ni iskati vzrokov, četudi je to potrebno, o tem drugič. S programom Akcije 75, ta zajema v glavnem izobraževanje, bi vodstva aktivov ZMS v Železarni dobila osnovno znanje za delo v organizaciji, za vključevanje v samoupravljanje.

Program izobraževanja:

- kakšna je naša delovna organizacija,
- kako skrbno gospodariti v delovni organizaciji,
- od česa je odvisen dohodek gospodarske organizacije in kako se deli,
- kako učinkovito upravljati v delovni organizaciji,
- družbeno politične organizacije v delovni organizaciji,
- zakaj in kaj dela Zveza mladine v delovni organizaciji,
- moj prosti čas in rekreacija.

Akcija bo trajala do srede aprila; program izobraževanja je dosti konkretnen za razliko od seminarja v oktobru, ki je bil, v celoti gledano, splošen. To pa bo mladim iz Železarnice lahko samo v korist.

Tovarniška konferenca ZMS bo verjetno Akcijo izvedla uspešno le s sodelovanjem s samoupravnimi organi in družbeno političnimi organizacijami. Sicer pa je bilo to področje dela zadosti zanemarjeno, zdi se, kot da se mladi niso zavedali moči skupne politične akcije; skupnih dogovorov in reševanj problemov s področja kadrovske politike, stipendiranja, stanovanjske politike, samoupravnega delovanja; vse preveč že poudarjamo, da se moramo mladi vključevati v vse oblike družbenega življenja, pri konkretnih akcijah in iniciativah pa kaj radi odpovemo.

V okviru realizacije Akcije 75 bo TK ZMS organizirala dva izobraževalna seminarja in sicer enega v decembru ali januarju in enega v marcu. To pa še ni vse in tudi ne zadosti. Zavedati se moramo, da sama usposobljenost še tudi ni vse. Akcija bo neuspešna, če ne bo omogočila širšega delovanja mladih na vseh področjih. Zato bo morala mlade iz Železarnice mobilizirati, jih vključevati v svoje vrste, skupaj z njimi in za njih reševati življenjska vprašanja, ki sem jih že omenil. Ko bo delo tako zastavljeno in načrtano, verjetno ne bomo mogli več govoriti o nezainteresiranosti mladih za delo v ZM. Takšen pojav je močnejši, če organizacija ne dela in ne živi z mladimi, če je pasivna ali počasna pri reševanju vsakodnevnih vprašanj in če je kadrovska nemočna, da bi predstavljala avtoriteto. Avtoriteto pri delu, poštenju in zaupanju v mlade.

TK ZMS bo verjetno razpisala tekmovanje aktivov ZMS v Železarni. Z eno samo besedo bi lahko dejal, da je delo teh aktivov v večini primerov premalo življenjsko in načrtno.

Vprašanje, ki se mi postavlja ob tem pisanju je, kako delati z mladimi železarji, da bo organizacija res njihova. Zgodovina in dialektika dokazujeta, da je vsako gibanje brez delavske množice neuspešno in že vnaprej obsojeno na propad! Torej, pogumno v akcijo!

Predsedstvo je razpravljalo še o sredstvih občinske konference za letošnje in prihodnje leto. Okvirni program dela za leto 1971 je pester in načrten, za razliko od prejšnjih let. Program zajema mesec mladosti, idejno delo in izobraževanje, nekatere organizacijske spremembe in dopolnitve, obrambno vzgojo in sodelovanje z JLA, sodelovanje z zamejsko mladino in delo mladinskega kluba.

V tem obdobju in tako bo tudi v letu 1971, bo morala občinska organizacija mladih delati v več smereh:

- utrjevanje lastnih vrst,
- vzgoja in izobraževanje,
- načrtno kadrovanje in usposabljanje,
- raziskovalno delo,
- vrsta konkretnih akcij, predvsem ob mesecu mladosti,
- delo na področju kulture in športa.

Skratka, nalog in dela ne bo malo. Vse pa kaže na to, da se jih mladi lotevamo programsko in z voljo, z energijo, ki mora biti značilna za mlado generacijo.

milan

Izhodišča za kulturno akcijo

Kulturni delavci, ki se v občini že leta in leta ukvarjamo s kulturo, ali kot organizatorji, ali oblikovalci ali interpretatorji, z veseljem poslušamo ali prebiramo v zadnjem času veliko zavzetost in aktivnost občinskega mladinskega vodstva na tem področju. Veseli toliko bolj, ker je prav mladinska organizacija v občini prva, ki je začela širše

kulturno gibanje med mladimi, ki je dalo že nekaj manjših rezultatov, ki pa jih bo potrebno še razširjati in poglobljati, da bi v to gibanje res lahko pridobili širše kroge mladih občanov. Pridobimo, ne samo kot interpretatorje oziroma pevce, igralce, plesalce itd., ampak predvsem kot odjemalce resničnih kulturnih vrednot — literarnih, glasbenih, likovnih, dramskih idr., ker le tako bodo mladi postajali ne samo interpretatorji kulturno-umetniških vrednot, ampak tudi oblikovalci kulturne politike, kulturnega snovanja in življenja v občini. S tem sestavkom želim skromno prispevati k dosežanim prizadevanjem mladih v občini na tem področju, ker se zavedam, da amaterska interpretatorska dejavnost (petje, igranje, slikanje idr.) ne more zajeti take širine, ki jo v kulturnem gibanju zasledujemo oziroma želimo doseči. Preprosto izhajam iz tega, da vseh občanov oziroma vseh mladih ni mogoče aktivno vključiti v pevske zборе, dramske družine itd., ker za to nimajo veselja, nadarjenosti oziroma osnovnih dispozicij. Lahko pa vsi ti ljudje postanejo ljubitelji in odjemalci dobre knjige, glasbe, likovne umetnosti idr., kot bralci, poslušalci, gledalci in podobno. Tu pa se začnejo naloge, ki jim bomo kos le, če bomo vse progresivne dejavnike v občini povezali v skupno akcijo na zelo širokem področju aktivnosti.

Zastaviti tako široko akcijo pa pomeni organizirano in načrtno razvijanje kulturnih potreb med mladimi, razvijanje in spodbujanje kulturnih interesov in borbo za resnične kulturne vrednote. Za izvajanje tako široke akcije pa so nam potrebni animatorji, propagandisti in organizatorji kulture. Tu na tem področju pa tudi najbolj šepamo.

Z drugimi besedami to pomeni, da bi morali imeti v vseh mladinskih aktivih, sindikalnih odborih, krajevnih skupnostih, krajevnih političnih organizacijah in društvi neke vrste referente ali poverjenike, ki bi pospeševali in skrbeli za tako delo. Seveda pa bo take ljudi najtežje dobiti, ker bodo le-ti najprej sami morali s svojim zgledom kazati pot do resničnih kulturnih vrednot, ker le tako bo njihova propaganda ali navduševanje za to ali ono vrsto kulture ali umetnosti nekaj zalegla. Skrb teh ljudi bi bila, da na osnovi izdelanega programa predvsem usmerijo svojo dejavnost oziroma aktivnost:

- za dviganje delovne kulture (izobraževanje, seminarji, filmi idr.)
- za stalno krepitev humanih odnosov pri delu in delovnih razmerjih oziroma samoupravnih odnosih,
- za urejenost delovnega okolja (red, čistoča, izgled itd.),
- za dviganje kulture vsakodnevnega življenja (kultura jezika, kultura oblačenja, obnašanja, stanovanjska kultura, komunalna kultura - zelenice, čistoča ulic, pločnikov itd.).

Vse te cilje pa bomo lahko dosegli prek različnih oblik aktivnosti. Naj navedem nekaj primerov:

- z razširjanjem dobre, cene knjige — Prešernova družba, Mladinska knjiga idr. s tem, da imamo v aktivu svojega poverjenika,
- z organiziranimi obiski koncertov, dramskih predstav, razstav, galerij itd.

— s kultiviranjem izletov, ki naj v svojem programu zajemajo tudi ogled zgodovinskih, umetnostnih, tehničnih, naravnih in drugih zanimivosti in posebnosti na poti našega izleta,

- s kultiviranjem plesnih in družabnih prireditev,
- z organiziranjem oziroma pospeševanjem izobraževanja,

— s stalnim animiranjem in propagiranjem resničnih kulturnih vrednot (dobrega filma, koncerta, gledališke predstave, razstave itd.) na vse mogoče načine — ustno, z vabilom, prek železarja, lokalnega radia itd. itd.

Nobenih iluzij nimam, da bo to doseženo čez noč, ker imamo na tem področju prevelik deficit, ker tudi družina in šola v tej smeri premalo naredita. Vendar pa se mi zdi, da ob tej pripravljenosti mladih, da stvari premaknejo naprej, zastavimo skupno akcijo v smeri, ki sem jo označil. Kajti povsem na jasnem si moramo biti, da boljši materialni pogoji za kulturo še ne pomenijo povečane števila resničnih kulturnih odjemalcev. Če bi na primer jeseniško amatersko gledališče dobilo za svojo dejavnost še enkrat toliko denarja, kakor ga dobiva danes, kar bi pomenilo namesto 60 predstav letno, 120 predstav, ali je s tem zagotovljeno tudi že 100 odstotno povešanje uporabnikov oziroma obiskovalcev gledaliških predstav? Prav gotovo da ne! Če hočemo to doseči, bomo morali skladno s prestopno rastjo materialne osnove za kulturo, razvijati tudi interes za kulturne vrednote, pripadnost kulturi in kulturne navade. Seveda pa bomo morali v prvi vrsti in predvsem kultivirati tudi naše gledališke, koncertne, kinematografske, razstavne in druge prostore, ki so v naši občini, razen neznatnih izjem, vse preje kakor kulturne.

J. Varl

Jeklo na pohodu v nove tržne pogoje

(Nadaljevanje s 1. strani)

ob visokih obrestih in zaradi tega, ker so se v tem času dobavni roki proizvajalcev jekla občutno skrajšali.

Kljub še vedno visoki potrošnji jekla, predvsem v kovinsko predelovalni industriji, strokovnjaki računajo s tem, da se bo obdobje zmanjševanja zaloga, v katerem dotok naročil za valjano jeklo zaostaja za obstoječim povpraševanjem predelovalcev, lahko nadaljevalo do pričetka prihodnjega leta.

Zmanjševanje naročil prirodno pritiska na cene jekla, čeprav je do sedaj prodajnim centrom za valjano jeklo, imenovanih kontori, uspelo, da v domačem poslovanju preprečijo občutljivejši zniževanje cen.

V pogledu posameznih vrst valjanega jekla se opaža predvsem občutno upadanje naročil za debelo pločevino. Pri tem je obdobje premora lahko odigralo vplivno vlogo. Nasproti temu je povpraševanje po hladno valjani tanki pločevini, zaradi velikih potreb avtomobilske industrije, še naprej zelo živahno. V juliju je bila dosežena vrhunska aktivnost, čeprav izgleda, da tudi avgust ni bil slabši, kar se tiče poslovanja s tanko pločevino. Potrošnja betonskega jekla je tako velika, da se za ta proizvod potrošnja iz zaloga odvija izredno hitro in se po oceni odrekajo po novih naročilih ne bo predolgo občutilo.

Na tržiščih za izvoz jekla so cene in povpraševanje znatno popustili. Izvozne cene, ki so že daljši čas nad nivojem cen zahodnonemških prodajnih centrov za valjano jeklo, so med tem časom za pretežno število proizvodov odnehale do nivoja zahodnonemških domicilnih cen.

Ustvarjene cene v izvozu danes veljajo kot minimalne, s tem, da po možnosti ne bi bilo potrebno, da se nadalje znižajo. Medtem nam ostane le to, da vidimo, kaj bodo naredile belgijske talilnice, ki so posebno usmerjene na izvoz in ki so bile v preteklosti vedno pripravljene za korekturo cen tako navzgor kot navzdol, ali se bodo ponovno odločile za staro igro ponudbe po nižjih cenah. Začetki tega so namreč že vidni.

Zahodnonemške talilnice bodo v naslednjih mesecih proizvodnjo jekla prilagodile zmanjšanemu obsegu povpraševanja tako, da dobave ne bi občutno presegle obsega novih naročil, da se tako ne bi povečeval pritisk na cene s strani ponudnikov. To pomeni odpovedovanje praksi nedeljskih in prazničnih izmen ter rednjenja nadurnega dela.

Sestanki delovnih skupin

STRUGARNA VALJEV — DOLENC — STRUGARNA JAVORNIK — Sestanek so imeli 13. novembra. K poročilu o formiranju osebnih dohodkov niso imeli pripomb. Na znanje so vzeli poročilo o uvedbi bonov in regresiranju malic, kakor tudi soglasje k osnutku pravilnika o odgovornosti delavcev pri delu. Sledila je razlaga osnutka novega normativa. Osnutek je obrazložil vodja oddelka tovarš Gmajnar.

V tem delu razprave so sodelovali sodelavci: Novak, Tišov in Vehar, ki se jim ne zdi prav, da je v strugarni valjev na Beli več prvih kot drugih strugarjev, na Javorniku pa obratno, to je več drugih kot prvih strugarjev. Sodelavec Pikon tudi ni zadovoljen, ker ni dobil delovnega mesta kot orodjar v strugarni Bela, čeprav je izdelal kompletno orodje in šablone za obdelavo valjev, ki jih stružijo na Beli. Omenjeni sodelavci želijo odgovore na vprašanja na prihodnjem sestanku.

MARTINARNA — VISTER — JANŠA — PEČI IN LIVNA JAMA — Sestanek so imeli 24. novembra in obravnavali rezultate devetmesečnega poslovanja ter govorili o predvidenih nalogah za prihodnje leto. Po planu naj bi v letu 1971 izdelali 320.000 ton jekla. Naloga ni prevelika, če bodo imeli na razpolago ustrezen vložek in dovolj delavcev. Na sestanku so zahtevali, da je treba v kopalnicah in umivalnicah obnoviti lesene podlož-

ke, ustrezne službe pa naj še pred nastopom zime uredijo vrata da ne bo prepiha in raznih obolenj. Načeli so tudi vprašanje pisanja ur za manjka-joče in se zavzemali za to, da bi jih pisali enotno za vse izmene. Livni material, razni praški in opeko je po možnosti dostaviti bližje k pečem. Zagotoviti je nemoteno oskrbo z livnim materialom, saj ugotavljajo, da večkrat manjka peska, kar povzroča nezadovoljstvo pri delavcih. Kritične pripombe so imeli tudi zaradi regresiranja toplih obrokov v naših kantinah in vprašujejo zakaj so cene višje v kantinah kot pa izven tovarne.

MARTINARNA — TRAMTE — STARO ŽELEZO — Na sestanku 10. novembra so bili seznanjeni s poročilom o poslovanju in proizvodni problematiki za preteklih devet mesecev. Iz poročila obratovodje je razvidno, da so bili v tem času približno 10% pod planom. Navedeni so bili tudi vzroki, ki so vplivali na to. Omenjali so pomanjkanje delavcev in vzporedno s tem nizke osebne dohodke. Obratovodja je poudaril, da je treba na vsak način za večje osebne dohodke napraviti več, čeprav je tudi na splošno v načrtu, da se prejemki zaradi večjih življenjskih stroškov tudi povečajo. Komisija tudi proučuje možnosti, da bi izboljšali osebne dohodke, vendar bo treba upoštevati delavce z nižjimi osebnimi dohodki. Na sestanku delovne skupine so bili pohvaljeni starejši delavci, ki pri izpolnjevanju nalog nosijo glavno breme.

ELEKTROJEKLARNA — PFAIFAR — PEČI — Na sestanku 20. novembra so pregledali izpolnjevanje plana za devet mesecev in ugotovili, da še precej manjka do njegove izpolnitve. Obratovodja inž. Ravnik je poročal o zastojih in omenil, da bi bil plan dosežen, če bi bilo manj zastojev zaradi mehanskih okvar in zastojev, ko so čakali na vložek. Za prihodnje leto predvidevajo večji plan ki bo dosegljiv ob boljšem vzdrževanju peči in večjem prizadevanju strojnih vzdrževalcev ter ob čim manjših zastojih in večji prizadevnosti slehernega člana kolektiva.

JAVORNIK I — DOLINAR — ADJUSTAŽA — Sestanek so imeli 20. novembra in razpravljali o informaciji obratovodstva. Govorili so še o toplim obroku v kantinah in pravilniku, ki obravnava odgovornost delavcev na delovnem mestu, izostankih z dela in koriščenju še preostalega dopusta. Bilo je nekaj pripomb zaradi avtogenskega rezanja. Rezači se morajo paziti pri rezanju Ø 70, da bo gredica imela predpisano težo, ki je označena na kartonu. Napraviti morajo najprej izpit za avtogensko rezanje, nakar bo treba urediti vprašanje večjih skupin za delovna mesta.

JAVORNIK I — BRIŠAR — TEHTNICA — Na sestanku 23. 11. je vodja delovne skupine prebral informacijo obratovodstva. Za člana sindikalnega odbora je bil predlagan Mirko Zupan. Prav tako so predlagali tudi tov. Celarja. Žerjavovodje so opozorili na popravilo strehe na mačku 5-tonskega žerjava. Žerjavovodje so imeli nekaj pripomb glede premikanja težkih voz z žerjavom, ker to ni v skladu s predpisi. Vendar jih v to silijo delovodja lahke proge Franc Markelj in Cvetko Praprotnik ter zakladalci lahke proge. Za tako premikanje naj vodstvo vzdrževanja izda pismeno dovoljenje, da bodo imeli žerjavovodje kritje ob morebitnih okvarah.

Občni zbori sindikalnih odborov

Gradbeno vzdrževanje

V naši slavnostni številki za dan republike smo poročali o prvih treh občnih zbora sindikalnih odborov. Tik pred praznikom pa so se zbrali v hotelu Jelovica na Bledu člani sindikata iz obrata gradbeno vzdrževanje. Občnega zbora se je udeležilo 42 članov in svojcev ter sodelavci, ki so bili upokojeni v pretekli mandatni dobi. Njim so tudi izročili v spomin na dolgoletno delo v tovarni spominske slike, ki jih je izdelal akademski slikar Jaka Torkar.

Poročilo o delu sindikalnega odbora v pretekli mandatni dobi je prebral dosednji predsednik sindikalnega odbora Ivan Bevc. Govoril je o vplivu sindikata na družbeno dogajanje ter o naporih sindikalne organizacije za ustvaritev socialne varnosti delavcev; za tem je opozoril na vprašanje kadra, zlasti še, ker člani kolektiva, med njimi tudi visokokvalificirani delavci zaradi prenizkih osebnih dohodkov odhajajo iz tovarne. Nekatera delovna mesta so nizko ocenjena, to pa še posebej velja za delovna mesta, na katerih so zaposleni delavci z visoko kvalifikacijo. Tovariš Bevc je govoril še o premajhnem zanimanju za družbeno politično delo in povedal, da se člani sindikata najbolj pogosto izgovarjajo, da jim za to primanjkuje časa. Nadalje je bilo obravnavano tudi vprašanje izletov in udejstvovanje na športnem

področju. Menili so, da je bilo za to vse premalo zanimanja in so od petih predvidenih izletov izvedli le dva. Pričakujejo tudi, da bo novo izvoljeni referent za športno rekreacijo bolj aktiven.

Sicer maloštevilna razprava je opozorila na podcenjevanje poklicev s področja gradbene dejavnosti v Železarni. Beseda je tekla tudi o borbi za večjo varnost pri delu in proti poškodbam. Zavzemali so se za enoten nastop ob naboralnih akcijah za poškodovane delavce, kadar je to potrebno. Omenjene so bile tudi vsakoletne krvodajalske akcije s pozivom, da bi člani sindikata temu vprašanju posvetili večjo pozornost.

V razpravi je sodeloval tudi obratovodja gradbenega vzdrževanja Teodor Okrožnik in precejšen del svoje razprave namenil varnosti pri delu. Zaposlene delavce — člane sindikata je opozarjal na upoštevanje varnostnih predpisov ter uporabo zaščitnih sredstev, ker si lahko predstavljamo posledice, ki jih imajo v nasprotnem primeru poškodovani delavci in njihove družine. Govoril je še o načrtih za ureditev sanitarnih prostorov, o izboljšanju delovne discipline in o premajhnem zanimanju mladih ljudi za priučevanje v gradbeni stroki. Vzporedno s tem je omenjal napore obratovodstva v tej smeri in se zavzemal za tesnejše sodelovanje med delav-

nicami znotraj obrata. Razen tega pa bo treba urediti tudi sistem nagajevanja.

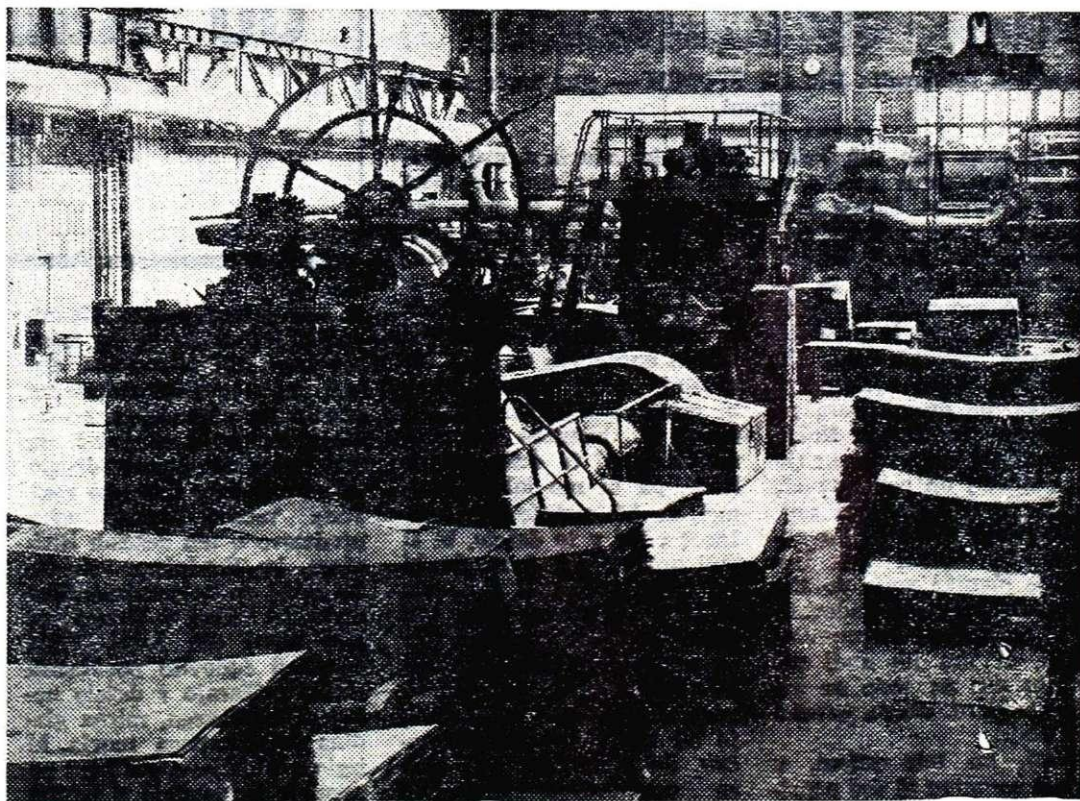
Zdravko Pogačnik, član predsedstva tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne je spregovoril o smernicah delovnega načrta za leto 1971. Ta naj bi bil v središču pozornosti vseh članov kolektiva v prihodnjem obdobju. Del časa se je tovarš Pogačnik zadržal tudi pri vlogi, ki jo bodo imeli vzdrževalci. Omenjal je še prispevek in dosežene uspehe sindikata pri naporih za formiranje skupnega podjetja Slovenske železarne in še posebej pri izvedbi referen-

duma lani v septembru. Sindikalna organizacija tudi zelo intenzivno spremlja družbeni razvoj podjetja in je prisotna pri skupnih akcijah.

Tovariš Pogačnik je poudaril tudi pomen sklepov sprejetih na seji predsedstva za izpopolnitev sistema nagajevanja in o naporih sindikata za odpravo osebnih dohodkov, nižjih od 900 N din. Vzporedno s tem je omenjal tudi prenizko vrednotenje kvalificiranih in VK delavcev ter koriščenje možnosti individualnega nagajevanja z upoštevanjem prizadevnosti in sposobnosti posameznih delavcev. Umesten je tudi pred-

log sindikata za uvedbo podajevanja priznanj jubilejnim delom, o čemer pa smo podrobneje pisali tudi mi v zadnji številki Železarnja. Tudi varnost dela je zelo pomembna in jo je Zdravko Pogačnik v svoji razpravi še posebej poudaril.

Ob koncu občnega zbora so izvolili nov sindikalni odbor, ki ga bo v prihodnji mandatni dobi vodil Jože Svetina, poleg tega pa še dva delegata za konferenco TO OOS in enega člana, ki bo zastopal kolektiv gradbeno vzdrževanje v tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne.

Eden izmed motivov iz valjarne 1300

11 Revolucionarno delavsko gibanje na Jesenicah v letih 1935 — 1941

Kot da je bilo vse to še premalo, so jeseniški delavci prav tedaj izgubili še svoj dom. Več kakor dvajset let so imele marksistične organizacije v tem domu svoja zborovanja, seje, sestanke, predavanja, tečaje, diskusije, družabne večere, telovadne nastope, koncerte, veselice in vseh vrst kulturne prireditve. Tu

so nastajale številne resolucije, ki so desetletja uravnavale razmerje med delavci in KID. V domu so reševali delavske krize, tu so se iztekali burni sestanki, kresala in kristalizirala mnenja — vse v dobro jeseniškega proletarca. To je bil resničen dom vseh delavcev, trdnjava, iz katere se je proletarijat boril proti

svojemu razrednemu sovražniku. In zdaj, v tem kritičnem času, so ga dobili v roke sovražniki delavskega razreda ter ga prodali — nikomur drugemu kakor prav KID! Marksistične delavske organizacije so ostale na cesti...

Navsezadnje je do vsega tega moralo priti. Temni oblaki s severa in zahoda so se zgrnili nad našo deželo; grmelo je že na naših mejah. Partija je opozarjala ljudstvo na fašistično nevarnost; skušala je dopovedati ljudem, da jih bo odnesel vihar, če bodo še naprej krotki, če se ne bodo uprli. Kmalu se je pokazalo, da so bile njene ocene položaja popolnoma pravilne.

1. septembra 1940 so se komunisti zbrali na posvetu na igrišču za golf blizu Zirovni-

ce. Udeležila sta se ga Edvard Kardelj ter Mici Žumer, ki je na položaju okrožnega sekretarja zamenjala večno preganjanega in zaprtega Franja Federla. Na posvetu so obravnavali protidraginjsko akcijo, ki bi jo morali izvesti jeseniški komunisti. Javno bi morali nastopiti proti pohodu fašizma, proti peti koloni ter rastočemu centralizmu v državi. Nekateri komunisti so se načrtovani akciji uprli, zato je organizacija ni mogla pripraviti. Zaradi tega so štiri komuniste kaznovali z ukorom, štiri pa so izključili.

Novembra 1940 bi se morali sestati SKOJEVCI, vendar so žandarji sestanek preprečili. Razen nekaterih skojevcev so aretirali tudi Borisa Kraigherja. Še istega leta oblast razpusti vse strokovne organizacije ter organizira JUGO-RAZ.

Število koncentracijskih taborišč raste, raste pa tudi Rdeča pomoč za zaprte; organizira jo Partija. V Bohinju doživi razpust društvo »Kmečki fantje in dekleta«, ker so člani protestirali proti temu, da je oblast konfinirala v Bileči Tomaža Godca.

Proti internacijam v Ivanjico in Bilečo so 25. januarja 1941 protestirali delavci na Je-

senicah in v Kranju. In 27. marca so na Jesenicah izbruhnile množične demonstracije proti pristopu k trojnemu paktu, ki ga je podpisala vlada Cvetković — Maček. Na Javorniku so pri teh demonstracijah aretirali tri delavce.

Tu pa se začneja najtežja, a zmagovita pot naših narodov za nacionalno in socialno osvoboditev. In v tem boju so težko preizkušeni jeseniški kovinarji plačali visok krvni davek. Padali so za to, da bi se uresničile ideje, za katere so trpeli že dolga desetletja, da, stoletja.

Tokrat so dokončno zmagali.

VIRI

Josip Broz Tito — Politično poročilo na V. kongresu KPJ
France Škrlić — Zgodovinski razvoj delavskih kulturnih organizacij na Jesenicah in na Javorniku. Rokopis.

OLO Kranj — odbor za proslavo 40-letnice KPJ — Kalendar najvažnejših dogodkov ob 40. obletnici KPJ na Gorenjskem

»Naš kovinar« — šte. 1 z dne 23. januarja 1937; šte. 2 z dne 29. januarja 1937; šte. 3 z dne 21. januarja 1938; šte. 4 z dne 13. marca 1938

Venc Perku na veliko škričar enotno (1951)

Občinski od Jesenice — Sp onarje Rokopis

Zaključ

Ko k čuje volucnem banju a Jes 1935-1941 bi se opravi. Ze u naredil raz da to je d Predob se dam, bi o t sali dele k speveke tak delavska git dobju. To je protijških ganjan nasil nja Jslavij države trav tistim, i so in post pas deh aljihov sem pa. Poz svetil tim, kateri avest bili tab da s čudim. Na t rad ovičil tim. Pa im v

Nagrajena fotografija BEŽEN SPOMIN — glej zapis na 14. strani

Azija — ne vem več, kako sem si pravzaprav predstavljajal ta kontinent. Morda sem pričakoval silne puščave, nerazvite dežele, črede kamel, prostranstva brez cest in železnic, ne spomnim se. Toda to kar sem videl je preseglo vsa moja pričakovanja. Na eni strani blišč ogromnega bogastva, na drugi strani pa nepopisna revščina. Nekje ljudje živijo moderno, imajo vsega dovolj ali celo preveč, drugje pa nimajo niti najskromnejših možnosti za obstanek. Pa vendar tem ljudem ne manjka volje do življenja. Še celo več, zadovoljni so s tistimi skromnimi pogoji, ki jim jih nudi narava in niti ne vedo za besedo standard. Morda je tako celo bolje.

Sedaj, ko tole pišem, v mojem spominu ni več neprijetnih dogodkov, trenutkov ko je bila naša morala zelo

nizko, ko smo že skoraj obupali nad srečnim koncem naše poti, ostal je samo čudovit občutek, da sem doživel v družbi prijateljev nekaj lepega, velikega. Vsa pot se mi sedaj zdi kot umaknjena iz resničnosti, kot lepe sanje. Nisem sposoben, da bi z besedami opisal vse to. Vsak bi moral enkrat to sam doživeti. Z lastnimi očmi bi moral videti te dežele in te ljudi, pa bi me lahko razumel. Če bi imel še kdaj možnost oditi v te dežele, bi si vzel mnogo več časa, da bi jih lahko doživel v njihovem blišču in bedi. Mi smo bili samo prehodni potniki. Tja se nam je mudilo, ker smo morali čimprej prispeti v gore, ko pa smo se vračali, je bil klic domovine premočan, da bi si vzeli več časa za ogledovanje zanimivih stvari ob poti. Edino mesto, ki smo ga res dobro spoznali,

Mitja Košir

Iz dnevnika II. alpinistične odprave v Hindukuš

Skozi puščave do Kabula

1

je bilo glavno mesto Afganistana, Kabul in še to zato, ker smo bili primorani. Čakati smo namreč morali na dovoljenje afganskega notranjega ministrstva. Prvič na dovoljenje za v gore, drugič pa na afgansko izstopno vizo. Toda vseeno imam neko predstavo o teh deželah. Bližnjega in Srednjega vzhoda. Že takoj za bolgarsko-turško mejo, še vedno v Evropi, se čuti rahel dih Azije. Vitki minareti čudovito poslikanih mošej pričarajo v deželo nekaj orientalskega, mirna gladina Marmornega morja, ki izginja v daljavo, na jugu pa pomirja in navdaja z rahlim domotožjem. Kako lepo je sedaj na našem Jadranu. Kar

naenkrat pa je te idile konec in znajdemo se sredi vele-mestnega vrveža. Istanbul. Čudovito se dopolnjujejo moderne stolpnice s srednjeveškimi palačami in mošejami, vitki minareti se ostro rišejo na modrem nebu.

Aja Sofija, Modra mošeja, Top kapi — toliko lepega, a mi nimamo časa in hitimo naprej. Ko se s trajektom vozimo prek Bosporja, se nam oko kar nekam težko loči od evropske obale, saj jo zapuščamo za dolgo. Azijski del mesta ni tako lep in mi le poiščemo smer za Ankaro in odbrzimo dalje. Še vedno se vozimo ob Marmornem morju, pri Izmitu pa zavi-

jemo strmo navzgor, na Anatolsko planoto. Pokrajina postane mnogo bolj zanimiva, bolj domača. Gozdovi, kakšna paša za oči, so se razprostirali daleč na okoli, lepa asfaltna cesta pa nas je vodila proti glavnemu mestu Turčije.

V Ankaru smo prispeli zjutraj in se ogasili na naši ambasadi, vendar zastoj, ker tam še ni bilo nikogar, ki bi nas sprejel. Ker v Ankari nismo imeli nič pametnega početi, smo se odpeljali naprej. Cesta je postajala vse slabša, dokler nismo pristali na pravem makadamu, ki pa ni zaostajal za asfaltom, le prašilo se je obupno, kar je bilo za nas kot hladen tuš. Pri vseh vratih in oknih je v avto silil droben cestni prah in kot v rahli megli smo prodirali naprej na vzhod. Kaj vse bi lahko napisal o tej poti, vendar so mi v spominu najbolj ostali večeri po utrudljivi vožnji. Čudoviti sončni zahodi na nebu brez oblakov, rojevanje nešteti zvezd, rahlo pihlanje vetra, ki nas je prijetno hladil in ko smo vsak na svoji ležalni blazini poizkušali zaspati, so misli poromale domov. Kaj neki sedaj počno prijatelji, domači, deklet in kako je kaj v domačih gorah. Velikokrat pa smo tudi v tistem upanju ugibali kaj nas še vse čaka na tej poti in kakšna usoda nam bo naklonjena v gorah. Vsaka taka noč je prehitro minila in še tema je bila, ko smo se že vozili dalje.

Nekega dne dopoldne, ko smo vozili že proti turško-iranski meji, smo visoko med

oblaki gleda smo je vsi vali. Krat-N visokinsnežr je poravlja gočna gleda ravni. Silno nele le so ščavi okrog ko poliki zopet edam visoko oro. nad v pokr iransk ravni kot omen ki. Čuvita v zabojem stalna piram ostal deč z zopet vidir ravno to o v nedod, m no na veru rahlo eglice rove. emlje da je m gor se razstira spijske bale dolžina tan mi gori lež no me Ira

Popone za nijo Enhan no me je l lijone ebiva razprota na kem k Gor zopet piščer sko anasade hitro jiden je seve zelc prišli. ndar na kofje. I še priroči: naš kabi i so kapi na razdril potem teh valjnih znal v sešte pomoč IM za vzdrževanj

Vence Perko — Ob spominskih stavko jeseni-ih minarjev (Delavska odnos 1951)

Občinski odbor ZZB NOV senice — Spomini revolucije arjev Rokopisi.

Zaključek

Ko kujem pisanje o re-
lucio-
nem delavskem gi-
nju, Jesenicah v letih
35-194 bi se rad še enkrat
ravič že uvodoma sem to
redil razloga, ker vem,
to je delo ni popolno.
edob se namreč zave-
am, o tem lahko napi-
le dele knjige. Moj pri-
ev ek, tako le bežen oris
lavski gibanja v tem ob-
bju, o je bilo obdobje
otiljskih režimov, pre-
njanja silja in navezova-
a Jugoslavije na fišistične
žave, rav nič se ne čudim
stim, so klonili, obupali
post pasivni. O teh lju-
h alijihovih strankah ni-
m pi. Pozornost sem po-
etil tim, ki niso klonili,
sternih vest in smelost sta
li tak da se jim lahko le-
idimo Na tem mestu bi se
d opvilil vsem prizade-
n. Prvim vse, ki so mene

ali urednika Železarja o tem
obvestili, naj moje pomanjk-
ljivosti objavijo v Železarju.
Le tako bo oris popolnejši.
Navedel sem vire, iz katerih
sem črpal snov. Prepričan
sem, da so bili ti pisci nepri-
stranski, kakršen sem skušal
biti tudi sam.

Ob koncu bi rad še enkrat
pozval vse, predvsem pa ude-
ležence tega velikega revolu-
cionarnega gibanja, naj napi-
šejo še več kakor sem jaz,
naj me dopolnejo, popravijo
in tako položijo kamenček v
mozaik, ki ga moramo zgra-
diti. Vedno manj je tistih, ki
so sami sodelovali v stavkah,
v boju proti širjenju fašizma
in na koncu v sami NOB.
Tov. Mlakar in tov. Škrli, ki
sta mi dala veliko podatkov,
sta nas za vedno zapustila.
Smrt nam je pred kratkim iz-
trgala tov. Bernarda, pionir-
je pri zbiranju zgodovinskega
gradiva.

Zelo razveseljivo je, da se
prav v tem času, ko proslav-
ljamo vrsto pomembnih zgo-
dovinskih obletnic, menimo
tudi o muzeju revolucije, ki
ga bodo Jesenice dobile. Pre-
pričan sem, da se bodo s tem
sprijaznili tudi tisti, ki bi mo-
rali med prvimi podpreti za-
misel, ki je želja večine ob-
čanov.

Potem sva šla v Slovenijo. Dolgo je iskala besede
za to zemljo, ki jo je prevzela s svojo podobo. Na-
zadnje je rekla, da je tako plemenita kakor nobena
dežela, kar jih pozna. Vesel sem bil kot še nikoli.
Veš, zdaj, ko sem na tujem, sem malce zatreskan
v naše kraje. Imel sem vse: ženo, ki me je ljubila
in hvalila tudi mojo domovino, mlad sem bil in ka-
mor sva prišla in kjer sva ostala dalj časa, so se
začeli zbirati okoli naju moški kakor večje. Stari
samci in zelenokljunci so iskali poznanstva z me-
noj, da so se mogli vrteti okoli žene. Mislim, da jih
je nekako omamila. Začel sem opazovati, kaj vendar
je na njej tako posebnega. Videl sem, da je vsak
njen smehljaj tako ženski, vabeč in obetajoč, da so
mu morali podleči. Njena hoja je bila pesem, kakor
se ji je prilizoval na Bledu neki umetnik, ali kar je
že bil. Res je bila. Tudi sam sem občutil to že
davno, še pred poroko, a nikakor nisem mogel tega
povedati.

Kakor hitro sem spoznal, da vse te večje uživajo
njeno lepoto, sem zbesnel. Ona pa me je menda v
trenutku spregledala in imela take vrste ljubosum-
nost za najtrdnejši dokaz ljubezni. Bala se je na-
mreč, da jo bom po poroki zanemarjal. Z zmago-
slavnim smehom se mi je vrgla v naročje, mi rekla,
da sem norček, ker sem ljubosumen, v resnici da je
samo zame lepa. Potem sva preživela tako blazno
noč, kakor bi ne bila moja žena, temveč ljubica. Mi-
slim, da sem ji dajal nekaj, česar bi ji nihče ne mo-
gel dati, in to jo je napravilo, da je bila včasih ka-
kor sužnja, ki je obenem kraljica.

Odkril sem, da se mora le malo razvneti in vsi
njeni gibi so ples. Večkrat mi je rekla: »Klement,
zdajle ti bom zaplesala najin prvi poljub.« Kakor
malo razumem vse te stvari, sem vendar doživel spet
tisto objestno radost kakor pri prvem poljubu, ki je
bil samo šala. Njeno telo mi je govorilo govorico,
ki sem jo poznal. Potem mi je nekajkrat zaplesala
preteklo noč. Povem ti, da sem se spraševal, kako
ženska vse to razume. Sama vdanost je bila v njej,
da nisem vedel, ali je res samo ljubezen ali že želja
po nasladi.

Zatem mi je prinašala knjige, da bi jih skupaj
brala. Ne rečem, gotovo so zanimive, posebno zgo-
dovinske, a življenje je vendarle nekoliko drugačno.
Branje me ne mika, malo sem pa moral varovati
svojo moško samozavest; odklonil sem. Začela se je
kujati, sledilo je premirje in za njim nova napetost.
Zadnje dni mi je očitala, da sem po svoji duši po-
poln divjak. Takrat sem jo udaril in odšel v službo,
ne da bi se pobotala. Saj tudi ni bilo mogoče! Še
dopolndne me je zapustila, svoj naslov mi je položila
na mizo v jedilnici, nobene besede ni pristavila.
—Zato sem se sinoči napil. Bedasto je, da sem svo-
jo jezo znašal nad steklom; ko bi bila ona tam, bi
bil njo ubil.

»Veš pa,« je pristavil po kratkem premolku, »da
tega ne pravim vsakomur, posebno ne rojakom, s
katerimi se družim. Zanje živim v spodobnem za-
konu in žena mi je odšla na počitnice. — Sicer boš
pa videl — te moje rojake. Povabil sem jih, da bo-
mo počastili tvoj prihod, dasi se zbiramo malone
sleheri večer. Povedal nam boš, kako je doma.«

Nerodno mi je, kadarkoli mi ljudje razodevajo
svoje skrivnosti, vendar rad poslušam zaupne stva-
ri, čeprav vem, da enemu samemu človeku nikdar
ne zaupaš vsega. Nisem pa nikomur hvaležen za to,
da moram nositi njegove bolečine in tudi Klementu
nisem bil, posebno ne ob uri, ko sem moral obiskati
še svojega šefa in bodoče tovariše pri delu. Pa te
obiske sem srečno opravil in šele potem začel raz-
mišljati o Klementu in njegovi ženi.

Neznanka v tem razmerju je bila Stojana. Po
opremi stanovanja in po knjigah na policah sem
sodil, da ima dokaj okusa, iz Klementovih besed pa
nisem mogel zaključiti nič trdnega, zakaj nepri-
stransko presojanje dejstev in vprašanj ni bila nje-
gova močna stran. Zdaj je bila morda ranjena nje-
gova samozavest, pa je obtoževal ženo, da bi dvignil
lastno vrednost.

Zvečer so prišli h Klementu rojaki Čamar, Zibi-
ka in Travnar. Ti ljudje so doživljali pojem doma-
če zemlje kot neko celoto, skupno jim je bilo iskren-
no hrepenenje po domovini, ki se jim je zdela da-
lje, kakor je bila v resnici. Govorili so o tem, kako
so bili znani po Ljubljani in Mariboru (nobenege ni-
sem poznal), kako so hodili po hribih in kako bo-
do še hodili. Čamar je ponosno dejal:

»Živimo kakor v tujski legiji. Delamo, zaslužimo,
zapijemo in mislimo, kdaj se bomo vrnili domov in
kupili kje v ljubljanskem predmestju vilo, odkoder
bo lep razgled na Kamniške.«

Komaj je izpregovoril besedo »legija«, so vsi hkrati
zapili: »Legionarski požirek!« Klement je priki-
mal, služkinja je prinesla velike čaše slivovke, ki smo
jih morali na dušek izpiti. Zatem smo zapeli čustve-
no narodno pesem in obred, v katerem so neizmer-

no uživali, kakor je bilo videti, se je končal; začelo
se je temeljito popivanje.

Pozneje sem zvedel, da so dolžni piti vselej legi-
onarski požirek, kadarkoli izgovori kdo besedo »le-
gija«. Najbrž je bil ta obred rahel spomin na študen-
tvska leta; družil se je z željo, da bi za trenutek
ubili v sebi dolgočasje, ki je vsak dan znova vstaja-
lo v njih, zakaj majhne radosti in lepote niso imele
zanje nobenega smisla več, kakor jih nimajo za so-
dobnega človeka, ki se ne čudi več nobeni skrivno-
sti ne podlosti. Srečni so bili le, če so hodili okajeni
spat in če so obiskali od časa do časa vesela dekle-
ta v kavarnah Eldorado, Pri treh klobukih, Pri vese-
lem prijatelju in drugod.

Skoro štirinajst dni smo vsak večer popivali, uži-
vali razgibanost bosanskega mesta in govorili o do-
movini.

Klement svoje žene ni nikoli omenjal, znancem
je na vprašanja na kratko odvrčal, čez dober teden
mi je pa rekel:

»Nemara se ti bo čudno zdelo, ampak z ženo sva
se pobotala. Brez nje ne morem živeti. Jutri se bo
vrnila. Jo pojdeš z menoj čakati na kolodvor?«

»Prav,« sem odvrnil. »Ti mi boš pa pomagal iska-
ti stanovanje.«

Potem me je v dolgem prijateljskem prepiru pri-
silil, da sem ostal pri njem pod pogojem, da se
bom preselil, če se s Stojano ne bova razumela.
Menda je hotel Klement imeti ob sebi človeka, na
katerega bi se mogel opreti, če bi ga žena znova
skušala pritisniti ob zid.

»Radoveden sem, kako se bo Stojana vedla,« je
razmišljal Klement. »Če bo pretirano ljubezniva,
bo to vsekakor pomenilo hinavščino. Morda bo pa
zares odkritosrčna, kakor je zatrjevala v pismih.«

Ko je vlak obstal na kolodvoru in je Klement
gledal od vozovih, sem opazil, kako si neka dama

Tone Šifrer

2

Moža iz legije

prizadeva odpreti vrata. Posrečilo se ji ni zato, ker
je nepremično gledala v Klementa. Zdelo se mi je,
da jo poznam, zato sem ji pomagal, ona pa je brez
besede stekla h Klementu, ki jo je zagledal šele
zadnji trenutek.

»Klement!« je vzkliknila in mu stisnila obe roki;
bal sem se, da se bosta začela poljubljati, a tako
skrbno sta varovala dostojanstvo svoje ljubezni (ali
svojega sovraštva), da tega nista storila, samo pri-
stisnila sta se drug k drugemu. Nato smo se sezna-
nili.

Na poti domov smo se pogovarjali kakor stari
znanci, zakaj Klement je ženi pisal o meni predvsem
to, da sva bila mladostna prijatelja. Stojana se je
tako zaupno nagnila k meni, kakor bi hotela spo-
znati mladost svojega moža, če je poznala njegove-
ga prijatelja.

Na poti domov me je nenehno dražil občutek po-
sebne lepote; šele pozneje sem se zavedel, da izvira
od tedaj, ko sva se s Stojano pozdravila in sem se
podzavestno začudil njenim lepim rokam. Vem, da
sem se pikro nasmehnil samemu sebi. Nekoliko se-
bičen sem, kar zadeva žensko lepoto, in odkrito ce-
nim samo tisto, ki ne more biti moja. Ta dva člove-
ka ob meni sta se v vsaki kretnji tako ujemala, nju-
ni postavi sta se gibali v istem, nekoliko samozave-
stnem ritmu in izpričevali, da v najbolj skritih in v
najmočnejših zahtevah telesa in duše soglašata.

Vendar sem nekoliko dni čakal, kdaj bo med za-
koncema izbruhnil vihar. Ni ga bilo. Drug z dru-
gim sta bila prijazna, skoro nežna; nikdar pa nisem
doživel prizorov, ko bi moral reči, da je zakonsko
življenje skrunjenje človekove osebnosti in njenega
dostojanstva.

S svojo skladno postavbo in s svojo dušo, v kate-
ri je moralo biti nekaj tistega, kar so imele ženske
vseh časov, ki so vladale moškim, me je Stojana če-
dalje bolj vznemirjala. Čutil sem, da živi v njej tista
neizrekljiva lepota življenja, ki je vredna človekove-
ga nešteto krat oskrunjenega in prirojenega hrepenen-
ja.

Čez dober teden sem si moral priznati, da sem
v prijateljevo ženo zaljubljen. To dejstvo sem po-
zdravil z vriskom duše in s stisnjenimi zobmi, za-
kaj Klement ni smel niti malo slutiti, kako je z me-
noj. Nisem hotel žrtvovati svojega prijateljstva po-
gledom ženske, ki je bila morda samo orožje v ro-
kah muhastega naključja.

slaki gledali vrh gore, ki
no jo vsi željno pričako-
li. Arat-Noetova gora z
sokimsnežnim vrhom nas
poznavljala. Kako mo-
čna gleda od tukaj iz
vine Silne reke okame-
le le so razlite po pu-
javi okrog. Srečni smo,
o poljskih dneh ravnine
spet edamo goro, in to
soko oro. Mogočno vlada
id vs pokrajino in še iz
anske ravnine jo je videti
ot ogmen grad med obla-
i. Čudita je zvečer, ko je
zahajajočem soncu kot kri-
alna piramida. Ararat je
stal čez za nami in mi
spet vidimo drugega, kot
vno to obzorja. Puščava
nedod, morje peska, edi-
o na severu slutimo skozi
ihlo legico nekakšno go-
vje. Emlevid nam pove,
a je in gorovje Elbrus, ki
razpstrira južno od ka-
bijske bale po vsej njeni
plžinih tam nekje pod te-
i gornji leži Teheran, glav-
o meš Irana.

Popolne zavozimo v ave-
jo Einbauer. Res, ogrom-
o meš je Teheran. Tri mi-
ione boivalcev ima in se
izprosta na prostoru, veli-
am k Gorenjska. Seveda
pet piščemo jugoslovani-
to anasado in jo še kar
tro ejdemo. Ambasador
seve zelo vesel, da smo
rišli, ndar mora z otroki
a kopje. Utegnil nam je
a priročiti avtoservis za
aš kobi in odhitel. Nam
o kobi na servisu sicer
izdrili potem pa nobeden od
h veljnih mehanikov ni
al ve sestaviti motorja. S
moč IMV-jeve knjižice
vzdevanje smo nekako

uspeli spraviti motor skupaj
in začuda, celo vžgal je.

Teherana smo imeli dovolj
in odpeljali smo se iz mesta.
Toda šele v predmestju smo
ugotovili, da ne gremo prav.
Vzeli smo zemljevid, si za-
črtali pot in krenili nazaj v
center, od tam pa po menda
pravi ulici. Za začimbo vse-
mu se nam je kombi izgubil
in na dogovorjenem mestu
smo ga več kot eno uro ča-
kali. Seveda smo bili ta čas
glavni predmet občudovanja.
Množica mestne mularije se
je nabrala okoli in nas ogle-
dovalla z rokami, ne z očmi.
Niti intervencija policaja ni
nič pomagala. Šele ko so
nekje blizu ukradli motor, je
vsa drhal oddrvela za do-
mnevni tat. Vendar so se
kmalu vrnili in začelo se
je znova. Bali smo se že, da
nam bodo prevrnili »katrci«.
Končno se je le iz neke ulice
prikazal kot po čudežu in v
zadnjem trenutku kombi.
Veliki napisi VITERGIN in
KOMUNALNA BANKA so
vzbujali pozornost in v hipu
smo bili pri »katrci« osam-
ljeni, okoli kombija pa mno-
žica ljudi. Tovarna LEK in
komunalna banka Ljubljana
sta nam namreč omogočili
odpravo s svojo finančno po-
močjo in njuni reklamni na-
pisi so bili v središču pozor-
nosti povsod po deželah Azi-
je. Na hitro smo se zmenili,
da gremo spat ven iz mesta.
Še dolgo je cel trop teheran-
skih otrok tekkel za nami. Ko
so luči velikega mesta ostale
daleč zadaj, smo se odpra-
vili spat. Tudi ta dan, ki je
bil najbolj razburljiv na vsej
poti do sedaj, je končno za-
nami.

Razvoj naših tovarn

(Nadalj. s 3. str.)

jemalcev, zbornice in denarnih institucij podpora pri ustvarjanju zasnove srednjeročnega razvojnega programa.

Na izvršni svet skupščine SR Slovenije je naše podjetje 12. novembra 1970 naslovilo pismo, s katerim smo ta naš predstavniški organ seznanili s stanjem in srednjeročnim razvojnimi programom ter ga prosili za pomoč v obliki konverzije dolgoročnih kreditov, kar pomeni, da bi sedanje obveznosti začasnno do leta 1975 prevzela republika, po sklenitvi novega petletnega razvojnega obdobja in realizaciji investiranja po srednjeročnem razvojnem programu pa bi železarne pokrile vse dosedanje in nove dolgoročne obveznosti. Konverzija bi skupaj — obresti in odplačevanja glavnice — zajela 575 milij. din, ki bi jih združeno podjetje neposredno usmerilo kot udeležbo poslovnim bankam in s tem omogočilo sklenitev kreditne pogodbe. Le to je edino pravilni način končne in popolne sanacije slovenskega železarstva. Vedeti je namreč treba, da je od vseh naložb 38 % namenjenih za trajna obratna sredstva in le 62 % za naložbe v širjenje in modernizacijo proizvodnih obratov. Tako visok delež obratnih sredstev še vedno pomeni le polovico potreb in še to s predpostavko idealnega koeficienta koriščenja obratnih sredstev. Drugo polovico oz. manjkajoči del obratnih sredstev bi moralo združeno podjetje še vedno kriti s kratkoročnimi krediti. Srednjeročni razvojni program na področju obratnih sredstev torej pomeni sanacijo stanja, sledenje povečani proizvodnji in znatno večjo gospodarnost z denarnim in materialnim delom obratnega kapitala.

Ustvaritev srednjeročnega razvojnega programa torej ni toliko odvisna od odobritve delavskega sveta podjetja, ki ga bo 21. 12. 1970 sprejemal, kot od razumevanja republiških faktorjev pri ustvarjanju pogojev za njegovo realizacijo. To upravičeno pričakujemo, saj bo doseženo:

- boljše oskrbovanje z jeklenimi, toplo valjanimi, vlečenimi, kovanimi in litimi izdelki vseh večjih slovenskih potencialnih potrošnikov od proizvajalcev avtomobilov, strojev, opreme, do gospodinskih aparatov,

- pokrivanje večjega dela predvidene rasti potreb na Slovenskem po hladno valjani pločevini, kvaliteti globokega vleka, nerjavnih in elektro kvalitetah v naslednjem desetletnem obdobju,

- izboljšanje ekonomskega položaja vseh organizacij združenega dela slovenskih železarn,

- možnost odplačevanja izkoriščenih in novo nastalih

kreditnih obveznosti v obdobju po 1976. letu dalje.

Predvidena rast realizacije je taka, da bo 1 din naložb v osnovna sredstva dal 1,60 din dodatnega gotovega blaga za tržišče letno, proizvodna organizacija pa bo končno dosegla dohodek zdrave podjetniške donosnosti, ki bo začel do sorazmerne in primerne osebne dohodke, pokrivanje neinvesticijskih in investicijskih stroškov družbene ravni, ostanek pa poleg amortizacije omogočal pravo samostojno reproduktivno sposobnost slovenskega železarstva.

Od kompletnega vlaganja v osnovna in obratna sredstva odpade na železarno Jesenice 63,1, Ravne 21,9 in Store 15 odstotkov, realizacija pa bi bila leta 1975 razdeljena tako, da bi Jesenice prispevale 57,3, Ravne 27 in Store 15,7 %.

Ob ugodni rešitvi konverzije dolgoročnih kreditov združeno podjetje predvideva od kompletnih naložb v višini 1,3 milijarde din naslednjo strukturo:

- lastna udeležba 42,2 %
- bančna sredstva 30,8 %
- inozemski krediti 17, %
- udeležba kupcev 10, %

Veliki napori bodo potrebni tako znotraj organizacij združenega dela kot pri vseh drugih faktorjih, ki bodo vplivni in odločilni pri realizaciji srednjeročnega razvojnega programa. Delovne skupnosti so za to posebno zainteresirane, saj srednjeročni razvojni program ne pomeni samo ozdravitve in krepost podjetniške dejavnosti, temveč tudi varno in dobro zaposlitev.

Medtem ko je sedanji stalež zaposlenih v vsem podjetju 11 582, se za leto 1971 predvideva 11 670, nato pa postopno poviševanje, stalež 1975. leta pa naj bi zajel 12 300 zaposlenih. To seveda že istčasno pomeni znatno povečanje produktivnosti dela, ki naj bi se od 46 t letos do leta 1975 povišala na 65 t blagovne proizvodnje na zaposlenega ali za 45 %. Vrednost proizvodnje ali realizacije bi se na zaposlenega dvignila od 127 000 na 215 320 din letno ali za celih 70 %.

Poleg prizadevnosti delovnih skupnosti našega podjetja bodo bližnji odjemalci najbolj važen faktor pri odločanju in ustvarjanju srednjeročnega razvojnega programa. Posebno so pri tem važni slovenski potrošniki. V tem programu predvideni delež jekla oz. izdelkov železarn Jesenice, Ravne in Store za slovenske potrošnike v višini 464 560 t, kar pomeni 58 % blagovne proizvodnje, še daleč ni optimum, ki naj bi ga v republiki dosegli. Res je, da ta že pomeni napredek.

Kovinska industrija je na Slovenskem najstarejša in najmočnejša proizvodna dejavnost. Po proizvodnji in potrošnji jekla Slovenija spa-

da med srednje evropsko razvite dežele, v Jugoslaviji pa je prva med republikami. Razvoj proizvodnje in predelave jekla po osvoboditvi ni bil mendebojno ubran. Kovinsko predelovalna industrija je rastla po obsegu, železarne pa so se s prehajanjem od navadnih k žlahtnim jeklom od teh odjemalcev umikale.

Ob tem, da potrošnja za 25 % prerašča proizvodnjo in le polovica izdelanega jekla ostane v republiki, sledi, da se mora kovinska industrija 60 % oskrbovati iz drugih republik in uvoza. Od 470 000 t neposredno tržišču posredovanih jeklenih izdelkov so železarne Jesenice, Ravne in Store leta 1969 plasirale v Slovenijo le 241 000 t ali 51,3 odstotka.

Znatno del predelovalne industrije še vedno sloni le na vložku navadnih jekel, zadržujejo pa se še fizično naporni in zastareli postopki proizvodnje izdelkov, ki nimajo nobene perspektive.

Medsebojno strukturalno prilagajevanje proizvajalcev in uporabnikov jekla v smeri osvajanja vrednejših izdelkov, katerih potrošnja je v rasti, mora poleg že renomirane avtomobilске, motorne in strojne industrije biti vodilo skupno ubranega dela v prihodnosti.

Tovarne združenega podjetja Slovenske železarne, bodo po sklenitvi sedanje in po novem srednjeročnem, integralno usklajenem razvojnem programu, spadale v vrsto sodobno urejenih proizvajalcev kvalitetnih in žlahtnih vrst jekla. To pomeni, da bodo ob normalnih pogojih oskrbovanja s surovinami, reprodukcijamskim materialom, energijo in storitvami lahko po kvaliteti in dobavnih rokih konkurenčne inozemskim dobaviteljem. Blizu pol milijona ton ali 60 % surovega jekla bo izdelanega v elektro pečeh, zato načrtujejo uvajanje najsodobnejšega postopka direktne redukcije bogatih uvoženih rud v metalizirane pelete, kar naj bi pomenilo tudi stalno in zahtevnemu proizvodnemu programu potrebno oskrbovanje s kvalitetnim vložkom.

Povečanje deleža jekla združenega podjetja v slovenski predelovalni industriji je torej logično ne samo zaradi naraščanja cen transportnih storitev, temveč smotno tudi zaradi napredne programske usmeritve.

To so bile ugotovitve prvega neposrednega sestanka vodilnih predstavnikov velikih kovinsko predelovalnih podjetij EMO, GORENJE, IMV, ISKRA, METALNA, LITO-STROJ, STT, TAM in našega podjetja, ki je bil 23. 11. 1970 na Strmolu pri Cerkljah. Želimo, da bi ta sestanek pomenil novo stran usklajenejšega razvoja proizvodnje in predelave jekla na Sloven-

skem. V sklepnem delu tega sestanka je bilo ugotovljeno, da je združeno podjetje Slovenske železarne najbolj organizirana enota kovinskega kompleksa, ki ima svoj sedež v središču republike, zato se mu prepušča vodilna vloga. Dalje je rečeno:

»Slovenska kovinska industrija bo v celotni svoji strukturi morala doseči višje vrednostno poprečje izdelkov, zato bo prestrukturiranje usmerjeno na relativno povečevanje uporabe izdelkov valjanega, kovanega in litega železa in jekla slovenskih železarn. Letna preusmerjena količina jekla od drugih tržišč na bližnje odjemalce bi lahko znašala od 150 000 t v začetku do 250 000 ton na koncu novega petletnega obdobja.«

Le majhen del te preusmeritve že zajema naš srednjeročni razvojni program, da pa bi dosegli optimum, ki bi pomenil vključitev slovenske proizvodnje in predelave jekla na raven pretežnega in priznanega izvoznika na konvertibilna področja, bo intenzivna medsebojno usklajena razvojna prizadevnost nujna. Slovenskim izkušnjam in delavljnosti primerna napredna proizvodnja in predelava jekla, bo ob načrtnem in medsebojno usklajenem delu možna in dosegljiva.

Neprecenljiva bi bila korist združenega podjetja, če bi po vzoru vloge slovenskega železarstva v preteklosti, v prihodnosti njena tvornost dala glavni delež pri preorientaciji kovinsko predelovalne industrije na napredno našo programsko usmeritev. Optimizacija bo dosežena takrat, ko bo vsaj tri četrtine kvalitetnega in žlahtnega jekla slovenskih železarn v republiki uporabljenega za visoko vredne izdelke. Po tej poti ne bo le rešena slovenska prihodnost jekla, ki je osnova celotne družbene reprodukcije, odprta mu bodo tudi vrata mednarodnih tržišč.

V tem je razlog, zakaj vodstvo podjetja s tako vneto neguje dobro zvezo s kovinsko predelovalnimi podjetji. Zavedamo se, da obojestranske strukturalne prilagoditve ne bomo dosegli niti na sestankih gospodarske zbornice niti s pomočjo zvenceh znanstvenih institucij, temveč le s peščico intuziastov s široko razvitim poslovnim čutom.

Naj ne bo škoda sredstev, pa četudi bi jih v te namene moralo vložiti naše podjetje samo.

Kot del srednjeročnega razvojnega načrta ima združeno podjetje izdelan tudi predlog gospodarskega načrta za leto 1971. Vse postavke tega dokumenta niso enake od tistih, ki jih srednjeročni načrt predvideva za naslednje leto. V predlogu predvidene proizvodnje in obsega poslovanja za leto 1971 je vnešenega več optimizma, zato je tudi predvidena količina surovega jekla, gotovih izdelkov in realizacije višja od postavke, vnešene v srednjeročni raz-

vojni program. Po tem načrtu naj bi leta 1971 izdelali in prodali za 1,7 milijarde din naših izdelkov. To je brez dvoma težka in zahtevna naloga. Preroki bi bili sedaj, ko smo vstopili v začetek stabilizacije jugoslovanskega gospodarstva in nam še niso znani vplivi te na proizvodnjo jekla, če bi z gotovostjo trdili, da nam na tako zasnovani načrt ne bodo postavljene pretežke ovire. Zdrav optimizem pa je vendar boljši od nepotrebnega strahu, vsako načrtovanje pa je tudi boljše od tavanja v megli. Zavedamo se samo enega, da proizvodne zmogljivosti imamo in da je popolnejše koriščenje teh edino pravilno iskanje višje stopnje rentabilnosti naših železarn. Prvo moramo doseči uporabljanje tega kar imamo, da bi nato šele s širjenjem proizvodnih zmogljivosti dobili možnost za dodatno povečanje proizvodnje. Kljub temu, da smo v letošnjem letu dosegli napredek, ne moremo biti z rezultati zadovoljni.

V devetih mesecih smo izdelali 140 000 t surovega železa, kar je proti enakemu obdobju lanskega leta le 91 %, 518 545 t surovega jekla ali 93 % lanskega proizvodnje, 1 663 480 t ali 99 % skupne proizvodnje in 433 798 t ali 102 % gotovega blaga, namenjenega za tržišče. Zahvaljujoč se povišanim cenam in strukturalni spremembi smo v malenkostno večji količini blagovne proizvodnje od januarja do oktobra realizirali za 1 252 076 000 din naših izdelkov, kar je 17 % več kot v istem obdobju lani. Ker je ob tem številu zaposlenih v celotnem podjetju padlo na 97 odstotkov, produktivnost, merjena na zaposlenega mesečno, z 8 995 din proti poprečju lanskega leta pomeni napredek za 21 %.

Tovarne združenega podjetja so se v letošnjem letu končno ootresle neprijetnega občutka nerentabilnega proizvajalca. Res je, da smo prav ob koncu poslovnega leta 1970, zaradi visoke jugoslovanske nelikvidnosti in posledic improvizacijsko vpeljanih stabilizacijskih ukrepov, ostali brez lastne mobilizacijske sposobnosti tekočega oskrbovanja proizvodnih obratov s potrebnimi surovinami. Ob tem, da smo na začetku leta smatrali dolgove naših kupcev v višini 325 milij. din kot nemogoče stanje, se nam je ta vezava do konca oktobra povečala celo na 430 milij. din. Težko je tu iskati logiko, še težje pa najti recept za izhod iz takega stanja. Naši upi pa vendar niso brez razloga usmerjeni v stabilizacijo kot sredstvo za ponovno vrnitev k izhodišču vsake reprodukcije, večjo skrb za proizvodnjo surovin. V stabilizaciji proizvodnja jekla torej ne more izgubiti, temveč dobiti, zato je za celotno obdobje 1971, predvsem pa za naslednje petletno obdobje optimistično načrtovanje naše poslovne dejavnosti smotno in koristno.

Na podlagi 36. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 11/66 z dne 16.3. 1966), člena 1 zakona o izločanju sredstev za stanovanjsko izgradnjo (Uradni list SFRJ, št. 35/65 z dne 28. 7. 1965) in člena 261 statuta Železarnice Jesenice je delavski svet železarnice na seji dne sprejel

PRAVILNIK

o urejanju stanovanjskih vprašanj
delavcev Železarnice Jesenice

1. Splošne določbe

Člen 1

Pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev železarnice Jesenice (v nadaljnjem besedilu: pravilnik) ureja oddajanje stanovanj v hišah, ki so družbena lastnina in jih je zgradila železarna Jesenice iz svojih skladov in najetih posojil po 15. 5. 1945, ki so bila ali bodo prenesena v upravljanje Stanovanjskemu podjetju Jesenice s pogodbo o medsebojnih razmerjih med železarno Jesenice, SOB Jesenice in Stanovanjskim podjetjem Jesenice (v nadaljevanju pogodba o medsebojnih razmerjih).

Ta pravilnik določa na kakšen način, ob katerih pogojih in po katerem prednostnem redu se bodo oddajala stanovanja.

Ureja finančno sodelovanje delavcev železarnice Jesenice pri stanovanjski izgradnji, obveze zbiranja sredstev za gradnjo kakor tudi obveze in pravice železarnice Jesenice glede dodeljevanja stanovanj.

Pravilnik ureja način in vrsto pomoči pri individualni gradnji hiš delavcev železarnice. Določa tudi splošna načela za združeno gradnjo, ki so osnova statuten ustanovljenih za drug.

Člen 2

Železarna Jesenice je pristojna, da oddaja v uporabo tista stanovanja, ki so bila zgrajena ali adaptirana pred letom 1945, in ki so bila po zakonu o stanovanjskih razmerjih prepuščena v upravljanje delovni skupnosti železarnice Jesenice.

Železarna Jesenice oddaja stanovanja, ali daje pomoč za individualno gradnjo stanovanj tistim delavcem, ki so v rednem delovnem razmerju z železarno. Stanovanja ali posojila se dodeljujejo le tistim delavcem, ki nameravajo še nadalje ostati v delovnem razmerju z železarno.

Člen 3

Medsebojne pravice in dolžnosti delovne skupnosti železarnice in delavca pri urejanju stanovanjskih vprašanj se določajo z vselitveno odločbo, pogodbo o finančni udeležbi in posojilno pogodbo o višini in drugih pogojih dajanja posojil.

Člen 4

Pri dodeljevanju stanovanj in posojil je treba upoštevati dolgoročnojšo kadrovsko politiko. S tem se ne sme zanemariti nujnost in upravičenost reševanja stanovanjskih problemov drugih članov delovne skupnosti železarnice Jesenice.

Člen 5

Graditeljem stanovanj z lastnim denarjem železarna lahko dodeli posojila zato, da bi čim hitreje in uspešneje reševali stanovanjske probleme članov delovne skupnosti železarnice. Graditelje je treba pogodbeno obvezati, da bodo najeti denar namensko uporabili za gradnjo stanovanj.

Odbor za življenjske pogoje in rekreacijo določa v okviru razpoložljivih sredstev iz sklada skupne porabe višino posojil in druge pogoje, ki se nudijo graditeljem v tekočem letu. Razpoložljiva sredstva vsako leto posebej določa delavski svet železarnice Jesenice na predlog odbora za življenjske pogoje in rekreacijo.

Člen 6

Da bi pospešila reševanje stanovanjske problematike svojih delavcev, delovna skupnost železarnice gradi stanovanja z lastnimi finančnimi sredstvi in s sredstvi, ki jih pridobi s posojili. Da bi takšno gradnjo še pospešili, morajo delavci, ki prosijo za dodelitev stanovanja, obvezno plačati finančno udeležbo, če so finančno sposobni. Le-to železarna uporabi pri gradnji svojih stanovanj.

II. Dodeljevanje stanovanj v družbeni lastnini

Člen 7

Stanovanja, ki so last železarnice se lahko dodeljujejo samo članom delovne skupnosti, ki so v rednem delovnem razmerju in upoko-jencem železarnice na podlagi pismene prošnje.

Člen 8

Imetnik stanovanjske pravice in njegovi družinski člani so dolžni uporabljati dodeljeno stanovanje skrbno in po svojem namenu brez povzročanja kakršnekoli škode, ne da bi ovirali druge uporabnike pri njihovem uporabljanju stanovanjskih prostorov ali prostorov, namenjenih skupni uporabi. Pri uporabi stanovanja morajo upoštevati in izvrševati določila hišnega reda, ki ga je s svojim odlokom sprejela skupščina občine Jesenice.

Člen 9

Imetnik stanovanjske pravice sme posamezne stanovanjske prostore oddajati v uporabo drugemu uporabniku (podnajemniku) na podlagi soglasja stanovanjske komisije, o tem obvesti hišni svet, pogodbo pa registrira pri skupščini občine Jesenice, oddelek za gospodarstvo.

1. Organi za dodeljevanje stanovanj

Člen 10

Organi za dodeljevanje stanovanj so:

a) stanovanjska komisija železarnice Jesenice (v nadaljevanju: stanovanjska komisija), ki rešuje stanovanjska vprašanja kot prvostopenjski organ.

b) odbor za življenjske pogoje in rekreacijo, ki potrjuje vrstni red prosilcev stanovanj, odloča o spornih vprašanjih o urejanju stanovanjskih zadev delavcev in rešuje pritožbe na odločbe stanovanjske komisije.

Člen 11

Stanovanjsko komisijo železarnice Jesenice imenuje na osnovi zakona o stanovanjskih razmerjih in statuta železarnice Jesenice ob vsakokratnih volitvah delavski svet železarnice Jesenice.

Stanovanjska komisija ima 5 članov, od katerih je eden predstavnik sindikalne organizacije tovarne.

Člen 12

Naloge stanovanjske komisije železarnice so naslednje:

a) Obravnava vloge za dodelitev stanovanj;

b) Obravnava vrstni red prosilcev stanovanj, ki ga dokončno potrdi odbor za življenjske pogoje in rekreacijo;

c) Izdaja odločbe o dodelitvi stanovanj;

d) Dodeljuje posojila delavcem za individualno gradnjo in nakup stanovanja v etažni lastnini vključenih v namensko varčevanje, na podlagi razpisa.

e) Pomaga pri ustanavljanju stanovanjskih združenj do ustanovitvenega občnega zbora združenikov;

f) Sprejema pritožbe na odločbe in jih posreduje z obrazložitvijo odboru za življenjske pogoje in rekreacijo v rešitev;

g) Predlaga odboru za življenjske pogoje in rekreacijo v rešitev vsa sporna vprašanja stanovanjskih zadev in eventuelne spremembe v tekoči politiki urejanja stanovanjskih vprašanj;

h) Razpravlja o raznih vprašanjih s področja stanovanjske politike.

Člen 13

Stanovanjska komisija železarnice Jesenice svoje delo opravlja na sejah, ki jih sklicuje in vodi predsednik komisije. Stanovanjska komisija mora obvezno voditi zapisnik o poteku seje in o sprejetih sklepih.

Člen 14

Referent za stanovanja opravlja tajniške posle za komisijo, sprejema stranke in vloge, sestavlja dopise in odločbe, ter ostalo korespondenco, ki je za to delovno mesto predvidena.

Referent za stanovanja ima naslednje naloge:

a) Sestavlja odločbe o dodelitvi stanovanj, posojilne pogodbe in pogodbe o finančnem predplačilu na stanovanjsko pravico;

b) Vroča odločbe in pogodbe;

c) Evidentira vsa stanovanja in stanovanjske prostore glede na površino, opremo, kvaliteto in število imetnikov stanovanjske pravice (kartoteka stanovanj in stanovanjskih zgradb, zgrajenih po letu 1945);

d) Vodi evidenco prosilcev stanovanj (kartoteko);

e) Vodi evidenco prostih ležišč v samskih domovih in izdaja vselitvena dovoljenja;

f) Vodi evidenco stanovalcev v samskih domovih (kartoteka) in sodeluje s pristojno službo pri obračunu stanarine;

g) Pripravlja gradivo za stanovanjsko komisijo, na sejah piše zapisnik, izvaja sklepe stanovanjske komisije in o tem poroča komisiji;

h) Tekoče obvešča predsednika komisije in svoje nadrejene o važnejših spremembah, ki se pojavljajo na stanovanjskem področju;

i) Sodeluje z ostalimi podjetji in upravnim organom skupščine občine Jesenice v zvezi reševanja stanovanjske problematike;

j) Skupaj s socialnim delavcem oziroma članom stanovanjske komisije na terenu ocenjuje stanovanja in ostale pogoje prosilcev in piše zapisnik o točkovanju;

k) Kot član strokovne službe sodeluje pri izdelavi vrstnega reda prosilcev stanovanj.

2. Upravičenci do stanovanja

Člen 15

Vsi delavci delovne skupnosti železarnice Jesenice, ki so v rednem delovnem razmerju in upoko-jenci (prosilci) imajo pravico do stanovanja v stanovanjskih hišah, s katerimi razpolaga delovna skupnost železarnice Jesenice po vrstnem redu, ki se določi na podlagi določil tega pravilnika.

Člen 16

Stanovanjska komisija presoja upravičenost do stanovanja po točkovanju prosilčevih osebnih in stanovanjskih pogojev na podlagi prosilčeve vloge in ogleda njegovega stanovanja. Ocenitev pogojev se izvede po točkovnem sistemu na predpisanem obrazcu, ki je sestavni del tega pravilnika.

Člen 17

Do stanovanja so upravičeni:

a) prosilci, ki nimajo stanovanja

b) prosilci z neprimernimi stanovanji

c) prosilci, ki jim je dosedanje stanovanje odpovedano na podlagi sklepa sodišča ali lastnika stanovanjske hiše.

Člen 18

Na podlagi točkovanja stanovanjskih in osebnih pogojev pripada prosilcu glede na število družinskih članov:

a) 1 oseba — garsoniera

b) 2 osebi — enosobno stanovanje

c) 3 osebe — dvosobno stanovanje

d) 4 in več oseb — trosobno stanovanje

3. Postopek za dodeljevanje stanovanj

Člen 19

Na začetku vsakega koledarskega leta strokovna služba kadrovskega sektorja sestavi splošni vrstni red prosilcev stanovanj na podlagi:

a) predložene prošnje prosilca,

b) ogleda in točkovanja prosilčevega stanovanja,

c) točkovanja osebnih pogojev prosilca, ki jih ugotovi strokovna služba na podlagi dostavljenih podatkov.

Sistem točkovanja stanovanjskih in osebnih pogojev je sestavni del pravilnika in je osnova za izdelavo splošnega vrstnega reda.

Splošni vrstni red zajema vse nerešene vloge prosilcev za dodelitev stanovanj.

Člen 20

Strokovna služba sestavi vrstni red prosilcev stanovanj, ki zajema:

a) prosilce, ki so brez stanovanja.

Prosilec je brez stanovanja, če sam ali noben njegov družinski član, ki živi v skupnem gospodinjstvu ni lastnik ali imetnik stanovanjske pravice.

b) Prosilce z neprimernimi stanovanji.

Prosilec ima neprimerno stanovanje, če je stanovanje premajhno glede na površino, ki odpade na člana prosilčeve družine, to je če ima 10 m² ali manj čiste stanovanjske površine na člana družine, če je stanovanje ne-

primerno glede na gradbeno situacijo — brez vodovoda, sanitarij in podobno.

c) prosilce borce NOB.

Za borce se smatrajo udeleženci NOB, ki imajo priznано dvojno delovno dobo, ter vdove in matere padlih in umrlih borcev.

d) Prosilce — strokovnjake brez ali z ne-primernimi stanovanji.

Za strokovnjake se smatrajo tisti organizatorji dela, ki jih uprava podjetja vsako leto določi v interesu izvajanja proizvodnih nalog.

Vrstni red borcev NOB obravnava pristojna komisija za zadeve borcev NOB pri delavskem svetu železarne.

Vrstni red strokovnjakov pregleda in obravnava uprava podjetja.

Člen 21

Splošni vrstni red prosilcev stanovanj mora biti objavljen na oglasnih deskah tako, da se z njim lahko seznani vsi člani delovne skupnosti železarne, preden je seznam predložen v potrditev odboru za življenjske pogoje in rekreacijo.

V roku 15 dni po objavi splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj lahko sindikalna organizacija delovnih enot in posamezni člani železarne dajo pripombe, ki jih obravnava stanovanjska komisija. O sprejetih pripombah in o stališču do teh pripomb stanovanjska komisija poroča odboru za življenjske pogoje in rekreacijo.

Člen 22

Odboru za življenjske pogoje in rekreacijo stanovanjska komisija predloži v dokončno potrditev:

- a) splošni vrstni red prosilcev stanovanj,
- b) vrstni red borcev NOB,
- c) vrstni red strokovnjakov.

Stanovanjska komisija obvezno predloži v potrditev tudi poročilo, ki obravnava sestav splošnega vrstnega reda prosilcev stanovanj, kakor tudi obrazložitev na pritožbe sindikata železarne in posameznih prosilcev na splošni vrstni red prosilcev.

Obrazložitev vrstnega reda strokovnjakov poda odboru za življenjske pogoje in rekreacijo direktor kadrovskega sektorja, vrstnega reda borcev NOB pa predsednik komisije za zadeve borcev NOB.

Če se odbor za življenjske pogoje in rekreacijo s predloženim splošnim vrstnim redom prosilcev stanovanj in obrazložitvijo stanovanjske komisije ne strinja, ga lahko zavrne ali pa o vrstnem redu samostojno odloča. V primeru, če odbor za življenjske pogoje in rekreacijo vrstni red prosilcev zavrne, mora dati stanovanjski komisiji smernice za sestavo novega vrstnega reda.

V 30 dneh po sprejemu vrstnega reda morajo biti predlagatelji pripomb obveščeni o rešitvah.

Člen 23

Na podlagi potrjenega splošnega vrstnega reda prosilcev in razpoložljivih stanovanj, direktor kadrovskega sektorja z odločbo dodeli stanovanje posameznemu prosilcu.

Člen 24

Izven vrstnega reda prosilcev stanovanj lahko dodeli stanovanje le odbor za življenjske pogoje in rekreacijo strokovnjakom, ki jim je stanovanje zagotovila železarna z razpisom prostega delovnega mesta in nosilec stanovanjske pravice tistih stanovanj, ki so predvidena za rušenje.

Člen 25

Letni plan razdelitve novozgrajenih stanovanj izdela strokovna služba skupaj s stanovanjsko komisijo, komisijo za zadeve borcev NOB, upravo podjetja in ga predloži v potrditev odboru za življenjske pogoje in rekreacijo. Letni plan mora predvideti koliko stanovanj je namenjenih:

- a) za borce NOB,
- b) za strokovne delavce,
- c) za preselitev družin iz stanovanjskih hiš, ki jih je treba rušiti zaradi dotrajanosti, rekonstrukcije in drugih vzrokov
- d) za ostale prosilce.

Člen 26

V primerih, ko je prosilec zakonski drug zaposlen v drugi delovni organizaciji, ki prav tako razdeljuje stanovanja, se stanovanjski

referent železarne posvetuje s stanovanjskim organom te organizacije in z njim rešuje stanovanjski problem. O dogovoru je dolžna poročati stanovanjski komisiji.

4. Zamenjava stanovanja

Člen 27

Imetnika stanovanjske pravice lahko menjata stanovanje sporazumno samo v soglasju s stanovanjsko komisijo. Prosilci za zamenjavo stanovanj s katerimi razpolaga železarna Jesenice, so dolžni dostaviti prošnjo za zamenjavo stanovanja stanovanjski komisiji, ki prvenstveno v okviru sprejetih prošenj rešuje takšne primere.

Pogodba o zamenjavi stanovanj mora biti sklenjena v pisni obliki. Imetnika stanovanjske pravice morata predložiti en izvod pogodbe o zamenjavi stanovanj stanovanjski komisiji.

Stanovanjska komisija lahko izvrši enakovredno zamenjavo stanovanja, če to zahteva interes železarne in o tem soglašata obe strani. V tem primeru krije stroške preselitve železarne.

5. Finančna udeležba prosilcev

Člen 28

Vsi finančno sposobni prosilci stanovanj so dolžni ob dodelitvi stanovanja vplačati finančno udeležbo, ki je določena s tem pravilnikom.

Kdor odkloni vplačilo finančne udeležbe ob dodelitvi stanovanja, izgubi pravico do dodelitve stanovanja po vrstnem redu.

Kadar se izvrši prepis nosilca stanovanjske pravice na drugega imetnika stanovanjske pravice, se ta udeležba ne plača.

Člen 29

Finančna sposobnost prosilcev se ugotavlja po naslednjih kriterijih:

- a) Prosilci, ki imajo na člana družine 400 N din mesečnega dohodka plačajo 100 % udeležbo glede na vrsto dodeljenega stanovanja.
- b) Prosilci, ki imajo na člana družine vključno od 350 N din do 400 N din mesečnega dohodka plačajo 50 % finančno udeležbo glede na vrsto dodeljenega stanovanja.
- c) Prosilci, ki imajo na člana družine manj kot 350 N din mesečnega dohodka, so oproščeni finančne udeležbe za dodeljeno stanovanje.

Dohodek na člana družine se ugotavlja na način, ki je določen za uveljavljanje pravice na otroški dodatek.

Člen 30

Polna višina finančne udeležbe (100 %) je naslednja:

a) za trosobno stanovanje	5000 N din
b) za dvosobno stanovanje	4000 N din
c) za enosobno stanovanje	3000 N din
d) za garsoniero	1500 N din

Člen 31

Odbor za življenjske pogoje in rekreacijo spremeni sprejete kriterije in višino finančne udeležbe za tekoče koledarsko leto, če ugotovi utemeljene potrebe.

Člen 32

Na osnovi sklepa stanovanjske komisije direktor kadrovskega sektorja z odločbo dredi posameznemu prosilcu plačilo finančne udeležbe. Istočasno mora z vsakim prosilcem skleniti ustrezno pogodbo o finančni udeležbi.

Člen 33

Pravice iz sklenjene pogodbe preidejo na pravne naslednike delavca v naslednjih primerih:

- a) če je delavec, ki je sklenil pogodbo umrl,
  - b) če je delavec postal nezmožen plačati določen znesek,
  - c) v drugih izrednih primerih.
- Za reševanje navedenih primerov je pristojen odbor za življenjske pogoje in rekreacijo.

Člen 34

Prosilci ali njihovi pravni nasledniki izgubijo pravico do stanovanja v naslednjih primerih:

1. če jim preneha delovno razmerje z železarno Jesenice na lastno željo, na podlagi odločbe o izključitvi ali zaradi samovoljne zapustitve dela,

2. če ne plačajo v predpisanem roku svoje finančne obveznosti,

3. če so svoje stanovanjsko vprašanje rešili na drug način.

Člen 35

V primerih ko nastopijo pogoji iz člena 34 in če se delavec izseli iz stanovanja, je železarna Jesenice dolžna povrniti razliko med plačano finančno udeležbo in obračunanimi anuitetami.

Člen 36

Vplačana finančna udeležba se obračunava pri plačilu stanarine tako, da se predpisana stanarina zniža za polovico mesečnega amortizacijskega odpisa, vse do tedaj, dokler niso sredstva delavcu na ta način povrnjena.

Člen 37

Finančna udeležba je obvezna za vsa stanovanja, ki jih je železarna Jesenice zgradila po letu 1945.

Člen 38

Pri enakovredni zamenjavi stanovanj, zgrajenih pred letom 1945, za nova stanovanja zgrajena po letu 1945, je treba plačati polno finančno udeležbo za določeno vrsto stanovanja, skladno s členom 30-tega pravilnika.

Člen 39

Pri enakovredni zamenjavi stanovanj, zgrajenih po letu 1945, ko se prosilci selijo v bolj ugodna nova stanovanja, je treba plačati enotno dodatno finančno udeležbo v višini 1000 N dinarjev.

Člen 40

V primerih, ko odbor za življenjske pogoje in rekreacijo dodeli posameznemu prosilcu večje stanovanje, mora le-ta plačati razliko finančne udeležbe, določene za posamezno vrsto stanovanja, ne glede na to ali je prosilec za prejšnje stanovanje plačal finančno udeležbo ali ne.

Člen 41

Vplačana finančna udeležba se zbira v posebnem skladu za stanovanjsko gradnjo železarne Jesenice. Železarna Jesenice tako pridobljena finančna sredstva lahko koristi izključno samo za financiranje stanovanjske gradnje.

6. Odpoved stanovanjskega razmerja

Člen 42

Predlog za odpoved stanovanja dostavi stanovanjski referent železarne pravni službi železarne Jesenice v nadaljnji postopek.

Člen 43

Imetniku stanovanjske pravice se odpove stanovanjsko razmerje, če je imetnik stanovanjsko pravico pridobil vezano na delovno razmerje in sicer:

- a) če je delovno razmerje prenehalo z odpovedjo nosilca stanovanjske pravice, razen v primerih upokojitve,
- b) če je delovno razmerje prenehalo po samovoljni zapustitvi dela,
- c) po izreku ukrepa izključitve iz delovne skupnosti železarne,
- d) na podlagi kazenske sodbe, ki ima za posledico prenehanje delovnega razmerja po zakonu.

V naštetih primerih je mogoča odpoved stanovanjskega razmerja le tistim članom delovne skupnosti, ki jih zakon ne ščiti.

Člen 44

Imetniku stanovanjske pravice da lahko odpoved stanovanjske pogodbe stanovanjsko podjetje v naslednjih primerih:

- a) če nosilec stanovanjske pravice uporablja stanovanje v nasprotju s pogodbo ali če dela škodo,
- b) če nosilec stanovanjske pravice kljub opozorilom hišnega sveta uporablja stanovanje tako, da moti druge stanovalce,
- c) če nosilec stanovanjske pravice ne plača stroškov za upravljanje, vzdrževanje, ter ostalih stroškov, ki jih predpiše hišni svet (centralna kurjava, dvigalo in odvoz fekalij).

Člen 45

Če se delavec ob sklenitvi delovnega razmerja pogodbeno obveže, da se bo iz stanovanja, ki ga dobi v uporabo, izselil takoj ko mu bo prenehalo iz kakršnegakoli razloga delovno razmerje, ne more zahtevati ob izselitvi drugih prostorov, niti povrnitve selitvenih stroškov.

Člen 46

V primerih, ko železarna preseli stanovalce iz stanovanjskih hiš, ki jih potrebuje za svoje potrebe v druga stanovanja, nosi selitvene stroške delovna skupnost železarne Jesenice, finančna udeležba se v takih primerih ne plača.

7. Pritožbeni postopek

Člen 47

Zoper vselitveno odločbo ali odločbo o plačilu finančne udeležbe je dopustna pritožba na odbor za življenjske pogoje in rekreacijo v roku 15 dni po vročitvi odločbe. Pritožba se vloži pisмено ali ustmeno na zapisnik pri referentu za stanovanja, ki jo s tolmačenjem stanovanjske komisije predloži odboru za življenjske pogoje in rekreacijo v rešitev.

Člen 48

Pritožba zadrži izvršitev odločbe.

Odbor za življenjske pogoje in rekreacijo mora o pritožbi odločiti v roku 30 dni. Sklep odbora za življenjske pogoje in rekreacijo je dokončen.

Člen 49

Vselitev v dodeljeno stanovanje se mora izvršiti najkasneje v roku 30 dni po sklenitvi stanovanjske pogodbe. V nasprotnem primeru izgubi tisti, ki mu je stanovanje dodeljeno, pravico do stanovanja. Vselitvena odločba za stanovanje pa se izda naslednjemu prosilcu iz vrstnega reda.

8. Nadzor nad stanovanji železarne Jesenice.

Člen 50

Strokovna služba nadzira izpolnjevanje pogodbenih obveznosti o gospodarjenju s stanovanji, danimi v upravljanje stanovanjske mu podjetju Jesenice.

III. Pomoč delavcem železarne pri individualni in zadrugi gradnji stanovanj

1. Odobravanje posojil

Člen 51

Posojilo lahko dobi vsak član delovne skupnosti železarne, ki je v rednem delovnem razmerju, na osnovi dostavljene dokumentacije o gradnji stanovanjske hiše.

Posojilo lahko dobi vsak član delovne skupnosti železarne Jesenice tudi v namenskem varčevanju za nakup stanovanja v etažni lastnini.

V ta namen na predlog odbora za življenjske pogoje in rekreacijo delavski svet železarne Jesenice vsako leto določi namenska finančna sredstva.

Člen 52

Pogoji za odobritev posojila iz člena 51 tega pravilnika se z razpisom objavijo v glasilu železar.

Člen 53

V objavljenem razpisu za posojila morajo biti navedeni naslednji pogoji:

1. Višina posojila in lastna sredstva, ki jih mora prosilec imeti na razpolago za gradnjo ali odkup stanovanja,
2. Obrestna mera za dano posojilo,
3. Rok vrnitve posojila,
4. Način zavarovanja posojila,
5. Dokumentacija, ki mora biti priložena prošnji za dodelitev posojila,
6. Rok, v katerem se morajo vložiti prošnje za posojilo.

Člen 54

Stanovanjska komisija izbere najugodnejše prijave na razpisano posojilo. Za ugodnejše prijave se štejejo tiste, ki nudijo:

- a) večja lastna sredstva,
- b) krajši rok izgradnje,
- c) krajši rok odplačila posojila,
- d) sprostitev stanovanja s katerim razpolaga železarna Jesenice.

Člen 55

Prednost pri izbiri prijav iz člena 54 imajo:

- a) tisti prosilci člani delovne skupnosti, ki živijo v težkih stanovanjskih razmerah in žele z individualno gradnjo ali nakupom stanovanja rešiti svoj stanovanjski problem,
- b) člani združenja borcev NOB (aktivni borci, vdove in matere padlih borcev).

Člen 56

Strokovna komisija si ogleda na terenu vse gradnje prosilcev, ki pridejo v poštev za dodelitev posojila. Strokovna komisija pregleda in točkuje fazo dograditve ter vse ostale pogoje prosilca po točkovnem sistemu, ki je sestavni del tega pravilnika.

Na podlagi izvršenega točkovanja pristojna služba izdela vrstni red prosilcev posojil in pri tem upošteva prosilce, ki so dosegli največje število točk.

Člen 57

Prosilcu se dodeli posojilo ob naslednjih pogojih:

- a) Delež lastnih sredstev mora znašati najmanj 30% predračunske vrednosti stanovanjske hiše ali stanovanja,
- b) Najnižja obrestna mera za odobreno posojilo je 1%.
- c) Najdaljši rok vračanja je 20 let,
- d) Posojilo se prične vračati po 3 letih od odobritve posojila v mesečnih obrokih,
- e) Posojilo se pogodbeno zavaruje z izplačilno prepovedjo na osebni dohodek posojilojemalca in z zastavno pravico na stanovanjski hiši ali stanovanju.

Pogodbeni stranki v pogodbi določita rok vselitve v stanovanjsko hišo oz. stanovanje. V kolikor prosilec ne izpolnjuje te pogodbene obveznosti in se v roku ne vseli, je dolžan plačati pogodbeno kazen v višini, ki je določena s pogodbo.

Člen 58

Če sta zaposlena v železarni oba zakonca, lahko dobi posojilo samo eden od njiju.

Kdor je dobil posojilo po tem pravilniku, ne more zahtevati od železarne stanovanja.

Člen 59

Stanovanjska komisija obvesti odbor za življenjske pogoje in rekreacijo katerim prosilec je odobrila posojilo.

Člen 60

Na podlagi sklepa stanovanjske komisije se sklene s prosilcem, ki mu je bilo odobreno posojilo, posojilna pogodba, ki mora vsebovati vse obveznosti posojilodajalca in posojilojemalca iz člena 57 tega pravilnika.

Člen 61

Železarna Jesenice obvesti banko, pri kateri ima finančna sredstva skupne porabe, o blokadi sredstev za odobreno posojilo v dobro posojilojemalca. Koriščenje je možno samo namensko na naslednji način:

1. če je izvajalec del podjetja, se pokrije z odobrenimi sredstvi njegove začasne situacije.
2. če gre za izvajanje del v lastni režiji, se plačajo nabavljeni materiali in opravljene storitve po predložitvi odobrenih računov.

Člen 62

Finančno računovodski sektor vodi kartoteko posojilojemalcev oziroma dolžnikov in skrbi za namensko koriščenje ter vračanje posojila.

Člen 63

Če posojilojemalec prekine delovno razmerje iz vzrokov navedenih v členu 43, se posojilo ustavi, oziroma je že prejeto posojilo dolžan vrniti takoj po preinitvi delovnega razmerja.

Člen 64

Če posojilojemalec umre pred popolno poravnavo posojila, preidejo pogodbene obveznosti na pravne naslednike zapustnika, oziroma se železarni poplača iz zastavne pravice.

Člen 65

Prosilcem, katerim ni bilo dodeljeno posojilo, mora stanovanjska komisija posredovati pisмено obvestilo z obrazložitvijo.

2. Zadrugi gradnja

Člen 66

Člani delovne skupnosti železarne Jesenice lahko ustanovijo stanovanjsko zadrugo zaradi organizirane gradnje. Stanovanjsko zadrugo lahko ustanovi najmanj 10 članov delovne skupnosti.

Ob ustanovitvi zadruge se morajo člani zadruge držati načel temeljnega zakona o stanovanjskih zadrugah, po katerem so dolžni s svojim statutom določiti organizacijo in dejavnost zadruge, ter njena premoženjska in druga razmerja.

Člen 67

Železarna Jesenice sodeluje s stanovanjsko zadrugo tako, da nudi članom zadruge posojilo, ki ga daje pod istimi pogoji (člen 57 tega pravilnika) kot ostalim graditeljem individualnih hiš. Stanovanjska komisija pomaga pri ustanavljanju zadrug do ustanovnega občnega zbora zadrugnikov.

IV. Končne določbe

Člen 68

Z dnem veljavnosti tega pravilnika preneha veljati pravilnik o urejanju stanovanjskih vprašanj, ki ga je delavski svet železarne Jesenice sprejel na seji dne 27. februarja 1969.

Člen 69

Zlorabljanje pooblastil, ki izhajajo iz tega pravilnika je hujša kršitev delovne dolžnosti, za katero je kršitelj odgovoren v smislu pravilnika o odgovornosti delavcev na delu v železarni Jesenice.

Člen 70

S pravilnikom in spremembami tega pravilnika mora biti pred sprejetjem seznanjena delovna skupnost železarne Jesenice.

Te spremembe pravilnika začnejo veljati z dnem, ko jih sprejme delavski svet železarne, uporabljajo pa se od osmega dne po sprejetju.

Z dnem, ko začnejo veljati te spremembe, prenehajo veljati vsa določila splošnih aktov in vsi sklepi, ki so v nasprotju s temi določili.

Jesenice, dne

Predsednik delavskega sveta železarne Jesenice
Franc KOBENTAR

SISTEM TOČKOVANJA STANOVANJSKIH IN OSEBNIH POGOJEV PROSILCEV

Kriteriji točkovanja za dodeljevanje stanovanj:

1. Številčno stanje prosilčeve družine
2. Obstoječe stanovanjske razmere prosilca
3. Kakovost stanovanja
4. Splošne higijensko zdravstvene in socialne razmere prosilca oziroma družine
5. Udeležba v NOB
6. Delovna doba v železarni Jesenice
7. Doba čakanja na stanovanje
8. Aktivno delo v družbeno političnih organizacijah

1. Številčno stanje prosilčeve družine

a) samski	5 točk
b) poročen brez otrok	10 točk
c) 3-članska družina	15 točk
d) 4-članska družina	20 točk
e) 5-članska družina	25 točk
f) 6-članska družina	30 točk
g) 7 in več članska družina	35 točk

Točke se ne seštevajo.

2. Obstoječe stanovanjske razmere prosilca

a) Prosilec je brez stanovanja	100 točk
b) Čista stanovanjska površina izpod	
10 m ² na osebo do 5 m ²	30 točk
od 5 m ² do 7 m ²	20 točk
od 7 m ² do 10 m ²	15 točk
nad 10 m ²	0 točk

Točke se ne seštevajo.

3. Kakovost stanovanja

1. Vlažno stanovanje
  - I. Stopnje (okvara stanovanjske opreme)
  - II. stopnje (vlaga sten)
  2. Kletno stanovanje
  3. Podstrešno stanovanje
  4. Senčno stanovanje
  5. Hiša iz slabega gradiva (lesena baraka, iztrošene stanovanjske hiše)
  6. Zaprašenost stanovanjskega območja
  7. Stanovanje brez stranišča (ni souporabe, stranišča izven stanovanjskega objekta)
  8. Skupno stranišče
  9. Brez shrambe, kleti ali drvarnice
  10. Brez kopalnice ali prostora za sušenje
  11. Ogrevanje prostorov ni možno ali se težko ogrevajo
  12. Neizolirana tla (cement, opeka, trohnel pod, zemlja)
  13. Slaba kakovost oken
  14. Neustrejni prostori za bivanje:
a) 2 osebi brez posebnega prostora za kuhanje in pranje	3 točke

b) 3 ali več oseb brez posebnega prostora za kuhanje in pranje 6 točk
 c) mladoletniki različnih spolov v istem prostoru ali šolski in odrasli otroci v skupnem bivalnem prostoru 3 točke
 15. Brez vodovodne napeljave (zaključeno stanovanje nima s pogodbo ali drugače zagotovljeno souporabo vode ali v stanovanjskem objektu sploh ni vodovodne napeljave 3 točke
 Točke se seštevajo.

4. Splošne higiensko zdravstvene in socialne razmere prosilca oziroma družine

a) bolezen, ki je pogojena ali težje ozdravljiva zaradi neustreznih stanovanjskih razmer (po pismenem zdravniškem mnenju)
 — 1 družinski član 10 točk
 — 2 družinska člana 20 točk
 — 3 ali več družinskih članov 30 točk
 b) priznane poklicne bolezni prosilca ali članov njegove družine 10 točk
 c) invalidnost (delovni, vojni, mirnodobni invalidi)
 do 40 % telesne okvare 10 točk
 od 40 % do 70 % telesne okvare 20 točk
 od 70 % do 100 % telesne okvare 30 točk
 invalidi I., II., III. kategorije 20 točk
 Izbere se najugodnejša ocena
 d) socialne bolezni ali socialna ogroženost prosilca ali članov njegove družine (mnenje socialne službe) od 10–30 točk.
 Točke se seštevajo.

5. Udeležba v NOB, internacija, zapor in ujetništvo

od leta 1941 45 točk
 od leta 1942 35 točk
 od leta 1943 25 točk
 od leta 1944 15 točk
 od leta 1945 5 točk
 Točke se ne seštevajo.

6. Delovna doba v Železarni Jesenice

Zaposlitev v železarni do 1 leta 5 točk
 in za vsako naslednje leto 5 točk
 Za ostale družinske člane, ki so zaposleni v železarni dobi prosilec naslednje število točk:
 za 1 člana 5 točk
 za 2 člana 10 točk
 za 3 člane 15 točk
 za 4 člane in več 20 točk
 Točke se seštevajo.

7. Doba čakanja na stanovanje

vloga vložena eno leto 5 točk
 in za vsako naslednje leto po 5 točk

8. Aktivno delo v družbeno političnih organizacijah

za aktivnost v družbeno političnih organizacijah 30 točk
 na podlagi mnenja pristojne družbenopolitične organizacije.
 Za končno oceno uvrstitve v splošni vrstni red se točke seštevajo po posameznih kriterijih.

ŽELEZARNA JESENICE
 Kadrovski sektor

Jesenice, dne .....

Komisijski zapisnik o ocenitvi in pregledu stanovanja

Prosilec stanovanja .....
 rojen .....
 kraj rojstva .....
 bivališče .....
 poklic .....
 zaposlen DE .....
 zaposlen v ŽJ od .....
 Družinski člani .....
 njih rojstni podatki .....
 poklic in zaposlitev .....

Opis in obseg stanovanja: .....

Koliko časa biva v tem stanovanju .....

stavba je last .....
 Za kakšno stanovanje prosi: staro, novo (neustrezno prečrtati)
 Ocena prosilčevega stanovanja in ostalih pogojev:

Leto	I.	II.	III.																IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Sk.
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16						
1969																								
1970																								
1971																								
1972																								

Zaključki komisije ali pripombe prosilca: .....

Podpis prosilca: .....

Člani komisije: .....

Sistem točkovanja za prosilce za dodelitev stanovanja ostane nespremenjen, doda pa se nov sistem točkovanja prosilcev za odobritev gradbenega posojila.

1. Številčno stanje prosilčeve družine
2. Obstoječe stanovanjske razmere
3. Faza dograjenosti stanovanjske hiše
4. Delovna doba v železarni Jesenice
5. Udeležba v NOB

1. Številčno stanje prosilčeve družine
  - a) samski 5 točk
  - b) poročen brez otrok 10 točk
  - c) 3-članska družina 15 točk
  - d) 4-članska družina 20 točk
  - e) 5-članska družina 25 točk
  - f) 6-članska družina 30 točk
  - g) 7 in več članska družina 35 točk
 Točke se ne seštevajo.

2. Obstoječe stanovanjske razmere
  - a) 1-sobno stanovanje 60 točk
  - b) 2-sobno stanovanje 40 točk
  - c) 3-sobno stanovanje 20 točk
  - č) garsonjera 10 točk
  - d) če stanovanje prepusti železarni Jesenice dodatno 40 točk
  - e) prosilec brez stanovanja 100 točk
 Dosežene točke pod točko d) se prištejejo k doseženim točkam pod a), b), c) in č).

V ostalih primerih se točke ne seštevajo.

3. Faza dograjenosti stanovanjske hiše

1. faza dograditve stanovanjske hiše 10 točk
  2. faza dograditve stanovanjske hiše 30 točk
  3. faza dograditve stanovanjske hiše 60 točk
  4. faza dograditve stanovanjske hiše 70 točk
- Točke se ne seštevajo.

4. Delovna doba v železarni Jesenice

- a) zaposlitev v podjetju do 1 leta 5 točk
  - za vsako naslednje leto 5 točk
- Točke se seštevajo.
- b) za ostale družinske člane, ki so zaposleni v podjetju dobi prosilec naslednje število točk:
    - za 1 člana 5 točk
    - za 2 člana 10 točk
    - za 3 člane 15 točk
    - za 4 člane 20 točk

Dosežene točke pod tč. b) se prištejejo k doseženim točkam pod tč. a).

5. Udeležba v NOB

od leta 1941 45 točk
 od leta 1942 35 točk
 od leta 1943 25 točk
 od leta 1944 15 točk
 od leta 1945 5 točk

Točke se ne seštevajo.

Jesenice, dne .....

ŽELEZARNA JESENICE
 Kadrovski sektor

Zapisnik o točkovanju prosilca za posojilo

Ime in priimek ..... rojen .....
 zaposlen v obratu ..... stanujoč .....
 območje gradnje ..... štev. parcele .....
 vložna štev. .... katastrska občina .....
 faza dograditve ..... vseljivo .....

PODATKI TOČKE

1. Številčno stanje družine .....
2. Obstoječe stanov. razmere prosilca
  - a) 1-sobno stanovanje .....
  - b) 2-sobno stanovanje .....
  - c) 3-sobno stanovanje .....
  - d) garsonjera .....
  - e) stanovanje prepusti Žel. Jes. ....
  - f) brez stanovanja .....
3. Faza dograjenosti stanov. hiše .....
4. Delovna doba v železarni .....
- Ostali člani .....

6. Ostali podatki .....
- višina že prejetega posojila v ŽJ ali iz drugega naslova .....
- višina zaprošenega posojila .....
7. Mesečni dohodek na osebo .....
8. Odplačilni rok .....
9. Minimalno potrebno posojilo .....
10. Dodatna sredstva prosilca: .....

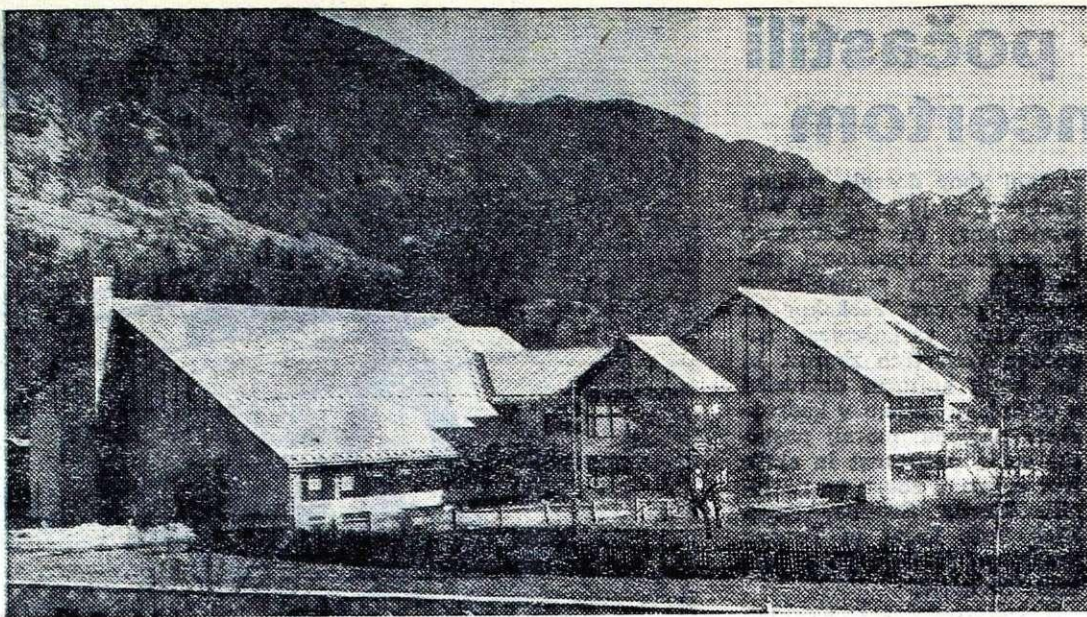
Podpis članov komisije: .....

Podpis prosilca: .....

5. Udeležba v NOB .....

Skupno prejetih točk .....

Kranjski gori in sploh Zgornjesavski dolini, se je uresničila dolgoletna želja — dobili so novo, moderno osnovno šolo

Nova osnovna šola v Kranjski gori

V petek, 27. novembra so v Kranjski gori izročili svojemu namenu novo osnovno šolo. Na slavnosti so se poleg učencev in pedagogov šole zbrali še številni predstavniki družbenopolitičnega življenja, šolskih organov in delovnih organizacij ter domačini. Pozdravni govor, ki ga v celoti objavljamo, je imel predsednik temeljne izobraževalne skupnosti občine Miha Cenc, v imenu krajevnih organizacij je spregovoril in se zahvalil za lep objekt Tone Zidan, ki je šoli izročil kot darilo dva gramofona. V imenu učnega kolektiva se je zahvalil ravnatelj šole Jože Gazvoda, v imenu učencev pa mala pionirka.

Po kratkem kulturnem programu, ki so ga izvajali učenci šole, je predsednik skupščine občine Jesenice France Zvan izročil ključ šole predsednici sveta šole in simbolično prerezal trak, s čemer je poslopje izročil svojemu namenu. Sledil je ogled novih šolskih prostorov, ki so res izredna pridobitev za Kranjsko goro, kakor tudi za šolstvo nasploh.

Predsednik TIS Miha Cenc ob otvoritvi šole

Vsi, ki smo se danes tu zbrali, smo priče enemu od pomembnih kulturnih dogodkov. Kranjska gora je s to otvoritvijo rešila že več desetletij pereč problem osnovne šole. Vsi se otvoritve nove šole veselimo. Poznano nam je, kakšne nemogoče pogoje je nudila stara šolska zgradba šolskemu delu in s kakšnimi in kolikimi težavami se je kolektiv ubadal. Lahko si predstavljamo, da nova stavba največ pomeni vodstvu in pedagogom šole, ki bodo šele sedaj lahko resnično uveljavljali sodobne didaktične principe pri vzgojno izobraževalnem delu. Šele sedaj bodo lahko uporabljali s pridom in veseljem mnoga učila, ki jih pod prejšnjimi pogoji niso mogli. Razumemo njihovo veselje nad kabineti in specializiranimi učilnicami. Predpostavljamo, da so otvoritve veseli tudi otroci, predvsem pa njihovi starši. Saj nam ne more biti vseeno, kakšnega pouka so deležni naši otroci in v kakšnem okolju odrasčajo in se vzgajajo. Objekta smo veseli vsi, ki nam je pri srcu tudi misel na lepši zunanji videz Kranjske gore. Šole, posebno telovadnice, ko bo dograjena, se vselej tudi športni in turistični delavci. Dograditve so veseli tudi vsi, ki so nad gradnjo bedeli, ki so imeli na skrbi njene finančne zadeve, gradnjo in nadzor. Danes je skoraj dograjena pred nami in predno jo svečano odpremo, naj spregovorim še nekaj besed o zgodovini gradnje in o reševanju šolskega prostora do sedaj in v bodoče v občini.

Nekdanji svet za šolstvo SOB Jesenice je na podlagi perspektivnega razvoja šolstva večkrat razpravljalo o številnih problemih, ki zadevajo temeljne pogoje za uspešno učno vzgojno dejavnost naših šol. V zadnjih letih je občinska skupščina dala poseben poudarek razvoju šolstva vse od štipendiranja prosvet-

ni delavcev, gradnje stanovanj prosvetnim delavcem in do gradnje novih učnih prostorov.

V času od leta 1958 do leta 1967, to je do ustanovitve TIS, je skupščina občine Jesenice financirala gradnjo in opremo naslednjih šol: osnovna šola Žirovnica — 1958 — 780.950,00 N din, osnovna šola Jesenice — 1959 — 3.174.460,00 N din, osnovna šola Mojstrana — 1964 — 1.339.820,00 N din, gimnazija — ureditev laboratorijev in nabava opreme za pouk fizike 195.000,00 N din, adaptacija posebne osnovne šole — 1965 — 264.438,62 N dn, razen tega je bilo v tem obdobju vloženih za investicijska vzdrževna dela in za izboljšanje učno vzgojnega dela na posameznih šolah 507.830,00 N din.

Materialni položaj šolstva pa se temi sredstvi še ni bil rešen. V težkem položaju je ostala še osnovna šola Kranjska gora, prenatrpanost šole na Jesenicah in osnovna šola Žirovnica, ki nima telovadnice. Zato je SOB Jesenice na skupni seji obeh zborov, dne 7. 2. 1966 razpravljala o materialnem položaju šolstva v občini. Na tej seji je bil med drugim sprejet sklep, da pristojni organi v občini proučijo možnost za uvedbo samoprispevka občanov za investicije v šolstvu. O tem predlogu so razpravljali na nekaterih zborih volivcev, ki so se, čeprav ne v večini, izjasnili za zbiranje sredstev za te namene. O tem je razpravljala tudi plenarna občinska skupščina sveta Jesenice na razširjeni seji, dne 12. 5. 1966 in sprejel zaključke, naj bi delovne organizacije iz svojih skladov odvajale del sredstev za investicije v šolstvu in da se uvede samoprispevek občanov in sicer v višini 1% od osebnih dohodkov. Občinski odbor SZDL pa je smatral, da krajevni samoprispevek ne more biti edini in prvi vir zbiranja sredstev za investicije v šolstvu

in je predlagala, da bi se lahko poiskalo vse možnosti od prostovoljnih vlaganj do obveznih dajatev delovnih organizacij. Šele zadnji ukrep naj bi bila uvedba krajevnega samoprispevka, o katerem naj se občani odločijo z referendumom.

Na podlagi vseh teh razprav so organi krajevnih organizacij ugotovili, da je uvedba krajevnega samoprispevka neumestna, zato pa so predlagali novo obliko, ki bi bila glede na gospodarsko moč delovnih organizacij najlažje izvedljiva. Delovne organizacije naj bi po tem predlogu prispevale 80 din na zaposlenega za dobo treh let.

Tak sklep sta sprejela tudi oba zbora SOB Jesenice na svoji seji dne 15. 7. 1966. Vsem delovnim organizacijam, ki poslujejo na območju občine Jesenice, ne glede na sedež uprave podjetja, je bila poslana v podpis pogodba, s katero so se delovne organizacije zavezale, da bodo prispevale po 80 dn za zaposlenega za dobo treh let.

Z ustanovitvijo temeljne izobraževalne skupnosti Jesenice, je le-ta s 1. 7. 1967 prevzela skrb za zbiranje sredstev za investicije. Sprejet je bil tudi vrstni red in program investicij v občini Jesenice, po katerem bi se v naslednjih letih gradilo ali dograjevalo šolske objekte in sicer:

1. Popolno prednost je imela osnovna šola Kranjska gora, kjer je potekal pouk v več kot sto let stari zgradbi v štirih učilnicah. Načrti po projektantu inž. arh. Janezu Lajevcu so bili že izdelani, septembra 1967 je bila potrjena lokacija za šolo, pomladi 1968 so bile urejene zemljiško pravne zadeve. Konec leta 1968 je bila gradnja izročena najboljšemu ponudniku SGP Sava Jesenice, gradbeni stroški pa so znašali 3.563.424,08 N din. Zaradi dodatnih in več del, predvsem pa zaradi podražitve materialov in plač

za gradbena dela, bo znašala končna cena gradbenih del 5.385.000,10 N din. Stroški opreme šole in telovadnice znašajo 886.665,00 din, tako da bo končna cena objekta veljala 6.271.665,10 din. Dodatno bodo potrebna sredstva v znesku 409.672,000 za ureditev zelenic, asfaltnih površin in telovadnih igrišč. Prav zaradi teh dodatnih in več del ter podražitev smo morali dograditev telovadnice in zunanjo ureditev odložiti za leto 1971. Vzporedno z gradnjo šole smo pridobili tudi prostor za vzgojno varstveni oddelk, ki bo dograjen v II. fazi gradnje, to je skupno s telovadnico.

Za uresničitev tega nujno potrebnega objekta smo dolžni zahvalo vsem tistim delovnim organizacijam, ki so v najtežjih dneh reforme in gospodarskih ukrepov čutile potrebo, da del svojih sredstev namenijo investicijam v šolstvo. Našemu pozivu za združevanje sredstev za investicije so se odzvali: Železarna Jesenice, Elektrarna Moste, Elektro Kranj, Gorenjska oblačila, Izolirka Ljubljana, Komunalno podjetje Kovinar Jesenice, Kroj, Kovinotehna — PE Jesenice, Ljubljanski dnevnik, Ljubljana transport, Lekarna Jesenice, Gostišče Svoboda, Mesarsko podjetje Jesenice, Gimnazija Jesenice, Glasbena šola Jesenice, Vzgojno varstveni zavod Ivanke Krničar, VVZ Julke Pibernik, VVZ Angelce Ocepok, Osnovna šola Kranjska gora. Osnovna šola Mojstrana, Osnovna šola Prežihov Voranc, Osnovna šola Tone Čufar. Osnovna šola Koroška Bela, Osnovna šola Žirovnica, Posebna osnovna šola Jesenice, Šola za zdravstvene delavce, ŽIC Jesenice, Občinsko sodišče Jesenice, Občinski odbor RK, Občinska zveza za telesno kulturo, Občinski sodnik za prekrške, Občinska knjižnica, Občinski sindikalni svet, Občinski komite ZKS Jesenice Občinska konferenca SZDL

Jesenice, Obratna ambulanta železarne Jesenice, Obrtno podjetje Cokla, Radio Jesenice, SGP Sava, Stanovanjsko podjetje, Socialni zavod dr. F. Berglja, TP Planika, TP Zarja, TP Delikatesa, TP Rožca, TV Slovenija avto, TP Vino Kranj, Vodovod Jesenice, Veterinarska postaja Jesenice, Občinski odbor ZB Jesenice, Zavod za prosvetno pedagoško službo Jesenice, Zavod za vzdrževanje športnih objektov Jesenice, Zavod za zaposlovanje delavcev Jesenice, Hotel Triglav Mojstrana, Zavarovalnica Sava Jesenice, Zdravilišče Sonje Marinkovič Kranjska gora, Žičnica Vitranc, Delavska univerza, Dimnikarsko podjetje in Vino Gorenjka.

Naj zaključim z upanjem, da nam po tem uspehu ne bo potrebno predolgo čakati na možnost, da zasadimo lopato še v Žirovnici in na Jesenicah. Kolektivu osnovne šole v Kranjski gori želimo uspešno delo v novih boljših pogojih.

Naj se zahvalim še iniciatorju in prvemu delavcu na tem objektu tov. mag. inž. Petru Kuncu, oddelku za družbene službe SOB Jesenice, oddelku za finance SOB Jesenice, še posebej predsedniku občinske skupščine tov. Francetu Zvanu, ravnatelju osnovne šole v Kranjski gori tov. Jožu Gazvodu in vsem ostalim vidnim in nevidnim delavcem, ki so kakorkoli prispevali k dograditvi.

Zahvala učencev

Dragi tovariši! Kranjskogorski pionirji vam s ponosom izrekamo zahvalo, ker ste nam zgradili mogočno novo šolo. Presrečni s tem lepim darilom, ki ste nam ga dali za dan republike, obljubljam, da se bomo pridno učili in skrbeli, da bo šola čim dlje naša lepa šola.

Dan republike smo počastili s kakovostnim koncertom

V petek, 27. novembra je bil v delavskem domu na Javorniku v počastitev dneva republike koncert, ki so ga izvajali mladinski pevski zbor Blaž Arnič in ženski, moški ter mešani zbor Jesenice. Uvodoma je ob letošnjem jubileju republike spregovoril poslanec republiškega gospodarskega zbora inž. Stefan Nemeč.

Mladinski pevski zbor Blaž Arnič, ki ga vodi prof. Janko Pribošič, se je predstavil v dveh zasedbah, v svoji, bi rekli popolni in v komorni zasedbi. Medtem, ko prvo zasedbo sestavljajo pevci, ki že dalj časa sodelujejo v zboru, skupaj s pevci, ki so se šele letos vključili v zbor, pa so v drugo — komorno zasedbo vključeni le pevci, ki že dalj časa pojejo v zboru. Tak sistem dela, ne le da omogoča večjo programsko širino, temveč ustrezno vzdržuje tudi kakovost, ki zaradi skoraj tretjine zborov, ki se zaradi nadaljnjega študija letno zamenja, lahko zelo zaniha. Oba zbora sta se predstavila kot solidna, disciplinirana in

kakovostna ansambla, ki vedno sveže in toplo učinkujeta na poslušalce.

Vse tri zasedbe — ženska, moška in mešana — pevskega zbora, ki ga vodi prof. Milko Škoberne, so se predstavile kot solidne kvalitetne skupine, s skrbno izbranim in zahtevnim programom. Kakovostno najbolj izstopa ženski zbor, ki je tudi že v mednarodni areni dosegel lepe uspehe, vendar sta tudi moški in

mešani zbor dosegla solidno kvaliteto, ki je še toliko bolj pomembna, če upoštevamo triizmensko zaposlenost moških in sploh pomanjkanje moških pevcev. Vsekakor pa smo veseli vsakoletnega napredka vseh treh zborov, ki jim bodo kulturni dejavniki v občini, predvsem v kadrovskega pogledu, morali posvetiti večjo pozornost in skrb. Kot solisti v zboru so nastopili: Marija Svetina, Pavla Kleč, Jože Legat in Tonček Dolar, pri klavirju pa je bila Nada Mohorič.

S kakovostnim koncertom, na katerem je sodelovalo pet pevskega zborov s čez 150 pevki in pevci, smo dostojno proslavili srebrni jubilej republike.

Za dan republike odprta kolektivna slikarska razstava

V soboto, 28. novembra so ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli kolektivno slikarsko razstavo članov likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar. Na tej razstavi se s posebnim spominskim kotičkom, ki ga je uredil tehnični muzej Železarne — oddelka za delavsko gibanje in NOB, spominjajo tudi 65. letnice rojstva delavskega pisatelja in pesnika ter revolucionarja Toneta Čufarja. Razstava v celoti pa je že tradicionalno posvečena dnevu republike.

Ob otvoritvi razstave sta brala svoje pesmi jeseniška literata Miha Klinar in Valentin Cundrič, Borut Verovšek pa je recital pesem Toneta Čufarja: Proletarska mladina in Mileta Klopčiča: Drejčnik Andrej.

Na razstavi se predstavlja devet avtorjev z 28 slikami,

med katerimi so z največ deli zastopani Tone Tomazin, Janko Korošec in Jože Čebulj, sledijo pa Cveto Zupan, Pavle Lužnik, Franc Dolinšek, Branko Sifrer, Janez Ambrožič in Zdravko Kotnik.

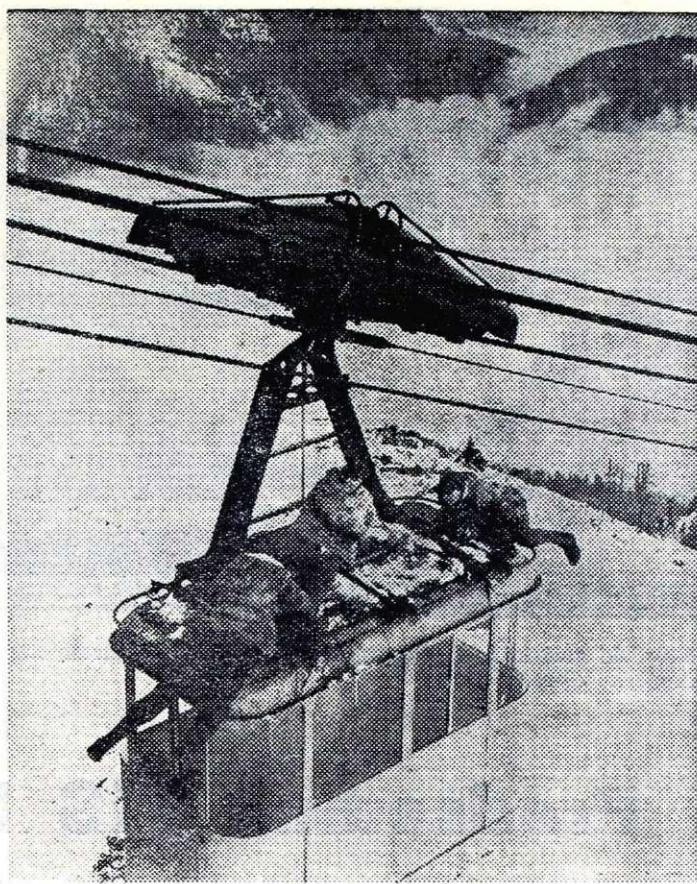
Kakovostno izstopata Tomazin in Lužnik, ki se jima je tesno približal tudi Jože Čebulj, ki je izredno presenetil s svojimi akvareli in je predvsem v dveh pokazal pravo mojstrovino. Pozornost vzbujajo tudi slike Janka Korošca, medtem ko so ostali slikarji zadržali svoj nekdanji nivo. Morda le še to, da Cvetu Zupanu mnogo bolj leži akvareli, kjer bi lahko še zelo napredoval, kot pa olja.

Razstava kot celota je prav gotovo dovolj kakovostna, čeprav bi dve ali tri slike morali še izključiti iz izbora, ker zelo motijo celoto. Razstava pa je prav gotovo lep prispevek k praznovanju letošnjega srebrnega jubileja republike.

Ob letošnjem dnevu republike - dva nova mladinska ansambla

Poleg osrednje proslave, ki je bila v počastitev letošnjega dneva republike v delavskem domu na Javorniku s slavnostnim koncertom srednješolskega pevskega zbora ter ženskega, moškega in mešanega zbora Jesenic, je bilo na Jesenicah več internih, predvsem šolskih proslav. Poleg že poznanih šolskih zborov in krožkov, sta letošnji praznik prvič počastila s svojim nastopom oder mladih in moški pevski zbor ŽIC. Oba ansambla sta v začetni fazi, vendar spričo mladega sesta-

va mnogo obetajoča. Oder mladih, ki ga vodi Stanka Geršakova, bo lepa odskočna deska novih igralcev za Čufarjevo gledališče, pevski zbor poklicne industrijske in tehniške šole, ki ga vodi Polde Ulaga, pa bo s pevci — absoluti šol skrbel za pomladitev pevskega zbora Jeklar. Zeleti je, da bi oba novo ustanovljena ansambla redno delovala, kvalitetno napredovala in vzgajala kader za dopolnitev in pomladitev jesenjskih kulturnih skupin.

ORLOVSKO GNEZDO — spektakularen vojni film z izrednimi vizuelnimi efekti, odlično fotografijo, masovnimi scenami in imenitnimi igralci — je te dni na sporedu v naših kinodvoranah

Ob dnevu republike so se zbrali tudi upokoenci

Letošnji praznik republike so počastili tudi jeseniški upokoenci. V nedeljo popoldne so se zbrali v lepem številu v svojem domu in prisluhnili koncertu pevskega zbora upokoencev, ki ga vodi Janez Ponikvar. Prijetnemu užitku ob poslušanju domačih pesmi je sledila zabava. Eni, četudi že osiveli, so

se zavrteli ob zvokih harmonike, drugi so uživali ob kvartanju in tretji so ob prijetnem kramljanju obujali spomine na aktivno delo v Železarni. Prav, da se ob podobnih praznikih sestanejo tudi nekdanji člani jeseniške železarne v svojem domu in lepo je, da tudi ti počaste naše praznike.

O nekaterih mate in drugih vpraša

Na predvečer dneva republike je bila v delavskem domu na Javorniku seja odbora ZZB NOV občine Jesenice. Najprej so se seznanili z informacijo o nekaterih materialno-ekonomskih in drugih vprašanih udeležencev NOV, ki jo je podal predsednik komisije za zadeve borcev Viktor Brun. Odbor je na predlog žirije potrdil podelitev 78 PRIZNANJ posameznikom, ki so se v povojnem obdobju posebno izkazali na področju razvijanja in negovanja tradicij NOB. Strinjali so se tudi s predloženim finančnim načrtom občinskega odbora ZZB NOV za leto 1971 in okvirnim programom osrednjih prireditev v prihodnjem letu, ko bomo proslavljali 30-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Iz poročila o materialno-ekonomskih in drugih vprašanih udeležencev NOV povzamemo nekatere podatke in ugotovitve. Na območju naše občine živi 2248 članov ZZB NOV. Starostno drevo udeležencev NOB pa izgleda takole:

— do 40 let	58 članov
— do 50 let	1004 člani
— do 60 let	597 članov
— nad 60 let	581 članov

Zaradi nepopolnih podatkov le predvidevamo, da je od 2248 članov polovico še zaposlenih, druga polovica pa so upokoenci. Tak starostni sestav članstva že danes zahteva zavzeto skrb zlasti za osamele in ostarele, ki bo iz leta v leto zahtevala širšo dejavnost družbenih dejavnikov.

Na podlagi zveznega in republiškega zakona o dodatku za zaposlene udeležence NOV

Uspeh mladega fotoamaterja

Fotografija kot tehnika in umetnost privlači vse več mladine. Nekateri fotografirajo spominske fotografije, drugi fotografirajo za dokumentacijo, nekateri pa tudi s pomočjo fotografije izražajo pogled na svet in življenje okoli sebe.

Eden takih mladih talentiranih fotoamaterjev je tudi Sašo Rev. S svojim fotoaparatom je zabeležil že nešteto fotografij. Sodeluje skoraj na vseh razstavah po Sloveniji in Jugoslaviji. Nedavno je poslal slike na 2. razstavo fotografij mladine Jugoslavije, ki je letos v Jajcu. Na razstavo je prispelo 395 slik od 101 mladincev.

Žirija je za razstavo izbrala 79 fotografij od 37 avtorjev. Prvo nagrado za fotografijo ON in ONA je prejel Marjan Stojko iz Foto kluba Maribor, drugo pa so prisodili Jeseničanu Sašu Revu, dijaku gimnazije. Njegova fotografija Bežen spomin je izrazita grafika z določenim premikom (glej posnetek). Ugaja pa tudi fotografija Skozi mež.

Avtor se s fotografijo ukvarja tri leta. Uspeh v Jajcu je njegov prvi večji uspeh. Mladinec Sašo Rev je član foto skupine »Janez Puhar« na gimnaziji, ki združuje vse mlade fotoamaterje na tej šoli.

Foto skupina ima ob koncu šolskega leta namen organizirati foto razstavo ob 130. letnici izuma fotografije na steklo, ki jo je izumil Kranjčan Janez Puhar, po katerem se tudi skupina imenuje.

A.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

5. in 6. decembra zap. nem. barvni film **POPOLNI ZAKON**, ob 17. in 19. uri, v režiji F. J. Gottlieba, v glavni vlogi Franck Nossack.

7. decembra amer. film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**, v glavni vlogi Stanlio in Olio, ob 17. in 19. uri.

8. in 9. decembra franc. ital. barvni film **NEUKROT-LJIVI**, v režiji Johna Beryja, v glavni vlogi Johnny Holiday, ob 17. in 19. uri.

10. decembra amer. barvni film **OPERACIJA LISABON**, v režiji Tullia Demichelija, v glavni vlogi Brett Halsey, ob 17. in 19. uri.

11. decembra angl. barvni film **SVETNIK PROTI MA-FIJI**, v režiji Roya Bakerja, v glavni vlogi Roger Moore, ob 17. in 19. uri.

12. decembra amer. barvni film **ORLOVSKO GNEZDO**, ob 17. in 19.30.

Kino PLAVZ

5. in 6. decembra franc. ital. barvni film **NEUKROT-LJIVI**, ob 18. in 20. uri.

7. in 8. decembra zap. nem. barvni film **POPOLNI ZAKON**, ob 18. in 20. uri.

9. decembra amer. barvni film **OPERACIJA LISABON**, ob 18. in 20. uri.

10. in 11. decembra amer. barvni film **ZA NJENO LJUBEZEN**, ob 18. in 20. uri.

12. decembra amer. barvni film **PETORICA ZA PEKEL**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

5. decembra ital.-špan. barvni film **TEPEPA**.

6. decembra amer. barvni film **LEGENDA O LYLAH CLARE**.

9. decembra zap. nem. barv. film **POPOLNI ZAKON**.

12. decembra amer. barvni film **ZA NJENO LJUBEZEN**.

Kino KRANJSKA GORA

5. decembra ital.-šp. barv. CS film **TEPEPA**.

6. decembra amer. barvni film **LEGENDA O LYLAH CLARE**.

8. decembra amer. film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**.

9. decembra zap. nem. barv. film **POPOLNI ZAKON**.

12. decembra amer. barvni film **ZA NJENO LJUBEZEN**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

5. decembra amer. barvni film **LEGENDA O LYLAH CLARE**, ob 19. uri.

6. decembra amer. film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**, ob 17. uri.

6. decembra ital. barvni CS film **JUDOKA, TAJNI AGENT**, ob 19. uri.

9. decembra amer. barvni film **ZA NJENO LJUBEZEN**, ob 19. uri.

12. decembra franc.-ital. barvni film **NEUKROT-LJIVI**, ob 19. uri.

Gledališče

PETEK, 4. 12. 1970, ob 19.30: W. Inge: **PIKNIK** — igra v treh dejanjih.

NEDELJA, 6. 12. 1970, ob 15. uri: W. Inge: **PIKNIK** — igra v treh dejanjih.

Vse ljubitelje gledališča tudi na Jesenicah opozarjamo, da bosta obe predstavi v delavskem domu na Javorniku; po predstavah imajo zveze z lokalnimi avtobusi.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem delovodji Jankotu Smoleju in namestniku predsednika sindikalnega odbora valjarne 2400 tov. Gabru za obisk na domu in tovariški razgovor ter informacije o uspehih in težavah v obratu in tovarni.

Sindikalnemu odboru se še posebej zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob tej priliki. Obiska in nagrade sem bil zelo vesel.

Hvaležen sem vsem sodelavcem in jim želim mnogo zdravja in uspehov pri njihovem delu.

Husein Kostić
delovni invalid

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega sina, moža, očka, brata in strica

ANTONA PAVSICA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami, še posebno sosedom in vaščanom Lipc za denarno pomoč, v eni in cvetje.

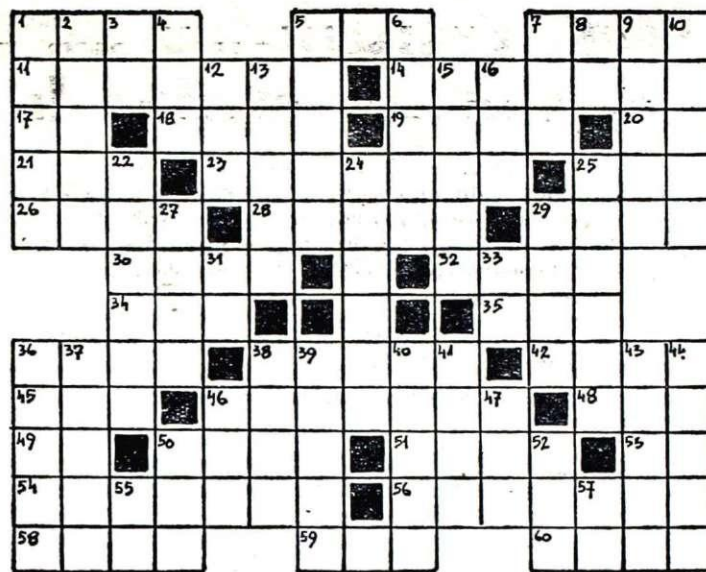
Zahvalo smo dolžni sorodnikom in znancem, godbi, pevcem ter voznikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so spremlili našega Tončka v mnogo prerani grob.

Zalujoci: mati, oče, žena, sinček, sestra z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sodelavcem prometnega oddelka se iskreno zahvaljujem za darilo ob moji upokojitvi. Obenem želim kolektivu prometa še veliko uspehov in zadovoljstva pri delu.

Upokojenec
Angel Primožič

KRIŽANKA

Vod.: 1. polotok na severu Sovjetske zveze, 5. svinčnica, grezilo, 6. hrib, 11. obutev, 14. slovenski ansambel narodne zabavne glasbe, 17. avtomobilska oznaka Karlovca, 18. pogorje na polotoku Halkidiki, 19. leča, povečevalno steklo, 20. avtomobilska oznaka Sarajeva, 21. vzklík na bikoborbah, 23. posmeh, 25. in tako naprej, 26. Zolajev roman o pariški prostitutki, 28. krajše razprave, 29. blago za halje, 30. Perzija, 31. neumni, 34. migljaj, kretnja, 35. žensko ime, 36. tovarna v Črnučah, 38. ena od projekcij, 42. zelo učinkovito sredstvo za čiščenje parketa, 45. tuje žensko ime, 46. trdonebniški glas, 48. starožidovski kralj, 49. Ivan Potrč, 50. ljubkovalno ime (Tomislav), 51. malajska božjast, 53. Pavel Lotrič, 54. japonski vitez, 56. del roke, 58. angleška mera, 59. nadav, naplació, 60. kruti slovenski plemič (grof Ferenc), znan iz obdobja kmečkih uporov.

Navp.: 1. sviloprejkina zapredek, 2. breg, 3. Lado Udovič, 4. žensko ime (Gardner), 5. riba severnih morij, 6. kemični element, 7. grška boginja zemlje, 8. osebni zaimek, 9. Savin, 10. rastlina, stilizirana na korintskih stebrih, 12. očka, atek, 13. filmska igralka (Sofija), 15. uspešni jugoslovanski boksar, 16. kopališče v Belgiji, znano po vsem svetu, 22. uganka, 24. nezvestoba, 25. Homerjeva pesnitev, 27. operni spev (originalno), 29. dolina pod Triglavom, 31. začetek abecede, 33. 4. in 2. samoglasnik, 36. vijak, propeler, 37. razglas, oglas, nalepljen na javnem prostoru, 38. trgovska hiša v Ljubljani, 39. sredozemska rastlina z mesnatimi listi, 40. Odisejeva domovina, 41. le, 43. dosežek, 44. ljudje, ki se za kaj žrtvujejo, 46. povrtina, 47. lomnost, 50. tvor, čir, 52. pojem v geometriji, 55. osebni zaimek, 57. Levstik Ana.

rialno - ekonomskih njih borcev NOV

prejema na območju jeseniške občine razliko do zagotovljenega minimalnega osebnega dohodka 185 zaposlenih borcev NOV. Razlika znaša od 6,99 do 667,00 din za zvezni dodatek, republiški pa je najnižji 24,00 din, najvišji 280,00 din. Med upravičenci je 130 moških in 55 žensk z vstopom v NOV od leta 1941 do 9. 9. 1943. Za borce NOV z vstopom po 9. 9. 1943 pa rešuje njihove gnotne razmere upravni odbor sklada za zadeve borcev NOV pri Skupščini občine Jesenice s stalnimi in enkratno priznavalnino. Stalno priznavalnino je prejelo v letu 1968 79 upravičencev, 1969 75 in leta 1970 80 upravičencev. Najnižja priznavalnina znaša 100,00 din, najvišja pa 600,00 dn. Enkrat-

no denarno pomoč pa je prejelo:

— 1968 62 upravičencev
— 1969 126 upravičencev
— 1970 125 upravičencev

Za stalne in enkratne priznavalnine je UO sklada za zadeve borcev razdelil:

— 1968 158.310 din
— 1969 179.294 din
— 1970 230.000 din

Gornji podatki sicer kažejo ugodno dinamiko povečanja sredstev sklada, vendar zaostajajo glede na znatno naraščanje cen življenjskih potrebščin v teh letih.

Posebne družbenega varstva so upravičeni vojaški vojni invalidi. Na območju občine živijo:

— 104 osebni vojaški vojni invalidi (VVI)
— 120 družinskih VVI

— 228 družinskih invalidskih upravičencev in
— 78 uživalcev invalidskega dodatka.

Na topliško ali klimatsko zdravljenje je bilo napotenih VVI:

— 1968 31 upravičencev
— 1969 28 upravičencev
— 1970 38 upravičencev

Poleg tega je imelo omogočeno letovanje ob morju:

— 1968 20 VVI
— 1969 25 VVI
— 1970 27 VVI

Za letovanje VVI je prispeval denarna sredstva tudi občinski odbor ZZB NOV Jesenice in sicer: 1968. — 2.200,00 dn, 1969 — 1.482,00 din in 1970: leta 2.160,00 din.

Na območju naše občine živijo še 104 udeleženci borci — prostovoljci za severne meje 1918—1919, ki pa so jim bile šele v zadnjih letih priznane nekatere pravice in ugodnosti.

V materialno-ekonomskih vprašanjih borcev NOV je pomembna pomoč, ki jo prejema otroci udeležencev

NOV, ki so na šolanju v srednjih, višjih ali visokih šolah. Zal ti podatki niso popolni, ker niso zbrani podatki iz delovnih organizacij. Iz sklada SOB Jesenice prejema letos 8 otrok borcev NOV štipendije.

V zadnjem delu pa poročilo obravnava stanovanjsko problematiko udeležencev NOV. V letih 1960—1970 je bilo dodeljeno 408 stanovanj borcem, od tega samo v Železarni 377. Sklad za stanovanjske zadeve borcev NOV je v letih 1969—1970 dodelil 40 prosilcem 593.000,00 din posojila, Železarna pa 59 prosilcem 533.000,00 din za gradnjo zasebnih stanovanjskih hiš. Sklad pa je poleg tega dodelil še 27 prosilcem 240.000,00 din za popravilo zasebne stanovanjske hiše. Sklad pa je odkupil 10 najemnih stanovanj, ki bodo vseljivi proti koncu letošnjega ali v začetku prihodnjega leta.

Po podatkih sodeč, je stanovanjsko vprašanje udeležencev NOV v glavnem ureje-

no, ob razumevanju odgovornih dejavnikov, zlasti pa delovne skupnosti železarne Jesenice. Ostalo je še nekaj odprtih problemov, za katere pa menijo, da jih bodo rešili v bližnji prihodnosti.

Po posredovani informaciji je bila krajša razprava, v kateri so predlagali, da bi po teh vprašanjih sklicali dva do tri sektorska posveta, da bi podrobneje obdelali posamezna vprašanja in se seznanili z novelami novih predpisov za udeležence NOV, ki se pripravljajo ali so že pripravljani.

Po končani seji so v veliki dvorani delavskega doma na Javorniku podelili 78 enkratnih PRIZNANJ ob praznovanju 25-letnice osvoboditve posameznikom in organizacijam, ki so se posebno izkazali na področju literarnega ustvarjanja, zbiranja zgodovinskega gradiva, organizacijskem, kulturnem, športnem in drugih področjih aktivnosti, povezanih z razvijanjem in negovanjem tradicij NOB.

Letošnja Bloudkova priznanja športnikom Jesenic in Radovljice

Letos so že šestič zapovrstjo podelili Bloudkova priznanja kot najvišja družbena priznanja v Sloveniji za dosežke na področju telesne kulture. Tako kot vsa leta v preteklosti, so bili deležni Bloudkovih nagrad in plaket tudi športniki in športni delavci iz naše občine.

Bloudkovo nagrado sta letos dobila alpinist Joža Čop in Smučarsko društvo Jesenice, plaketo pa Blaž Jakopič. Iz radovljiske občine so plakete dobili Božo Benedik, Stefan Pesjak ter Albin Završnik. Prav je, da na kratko osvežimo delo in uspehe nagrajencev.

JOŽA ČOP je dobil Bloudkovo nagrado za življenjsko delo, saj je eden izmed osrednjih osebnosti slovenskega planinstva, kjer deluje več kot pol stoletja. Rodil se je 27. marca 1893. leta na Jesenicah, kjer je ves čas delal v jeseniški železarni. Sedaj je v pokoju. Joža Čop sodi med starejšo generacijo planincev - alpinistov, svoj vrhunec pa je dosegel v letih med obema vojnama. Tudi po zadnji vojni se je takoj vključil v planinsko društvo Jesenice. Pravzaprav je ni planinske dejavnosti, s katero ne bi bilo povezano njegovo ime. V svojem aktivnem delovanju ima za seboj več kot 500 plezalnih vzponov v domačih in tujih gorah, med vsemi je več kot 50 prvenstvenih vzponov in smeri. Še kot petdesetletnik je preplezal severno steno Triglava, centralni steber, kar pomeni vrhunski dosežek. Steber se prav zato imenuje po njem: Čopov steber. Njegovo delo pa ni le v osvajanju gora, ampak je svoje znanje in izkušnje nesebično prenašal na mlajše. Bil je dolgoletni instruktor mladih alpinistov, skrbel je tudi za alpinistično vzgojo vojaških kadrov. Poznamo ga tudi kot požrtvovalnega gorskega reševalca in dolgoletnega gorskega vodnika za vzpone vseh težavnostnih stopenj. Njegovo ime je tesno povezano z jugoslovanskim alpinizmom.

SMUČARSKO DRUŠTVO JESENICE je dobilo Bloudkovo nagrado za uspehe v tekmovalnem in množičnem športu. Smučarsko društvo Jesenice je v letih po osvoboditvi eno najuspešnejših smučarskih organizacij v Jugoslaviji. V začetku je organizacija nosila naziv Smučarski klub, z reorganizacijo pred petimi leti pa se je preimenovalo v društvo in tako združilo vse smučarje občine.

Vsa leta po osvoboditvi so smučarji naše občine, med katerimi so številna znana imena jugoslovanskega smučanja, osvajali državna ekipna prvenstva in najvišje naslove med posamezniki. Smučarski klub je 11 let zapovrstjo po ustanovitvi, od leta 1945 osvajal državna prvenstva, zatem pa je do leta 1967 predstavljal drugi najboljši kolektiv v državi.

V zadnjih štirih letih pa je zopet prevzel vodilno mesto. Pri tem pa ni moč društva samo v eni smučarski panogi, marveč so reprezentanti in uspehi dokaj enakomerno porazdeljeni tako na alpsko smučanje kot tudi na smu-

čarske skoke in teke. Društvo ima širok kvaliteten sestav tekmovalcev, saj ima kar 60 smučarjev različno kategorizacijo. To dovolj zgovorno kaže, da v društvu skrbijo za vsestranski napredek. Za mlade vsako leto organizirajo številne tečaje, v zadnjih letih pa so uspeli vzgojiti tudi 12 trenerjev, ki delajo na amaterski osnovi.

Smučarsko društvo Jesenice je tudi vsakoletni organizator številnih tradicionalnih smučarskih tekmovanj, od novejšega veleslaloma v Črnem vrhu, Janševega memoriala, Rožičevega memoriala, velik prispevek dajejo pri organizaciji tekmovanja Pokal Vitranc, ki je že nekajkrat štel za svetovni pokal, pa tudi pri planiških prireditvah in drugod. Smučarsko društvo Jesenice ima z vsemi smučarji in smučarskimi delavci nedvomno velike zasluge za uspehe in razvoj jugoslovanskega smučarskega športa.

BLAŽ JAKOPIČ z Jesenic je dobil Bloudkovo plaketo za tekmovalne dosežke. Blaž Jakopič je kot član smučarskega društva Jesenice v zadnjih letih najboljši alpski smučar v Jugoslaviji. Večkrat je osvojil naslove državnega prvaka, je stalni član naše reprezentance, več uspehov pa je imel tudi v mednarodni areni. Postal je balkanski prvak, največji uspeh pa je s 17. mestom v slalomu in 11. v trojni kombinaciji dosegel na letošnjem svetovnem prvenstvu v Val Gardeni.

Kljub uspešnemu nastopanju na številnih tekmovanjih doma in na tujem pa je tudi odličen študent, saj je letos diplomiral na pravni fakulteti, v čemer je lahko za zgled ostalim športnikom.

BOŽO BENEDIK z Bleda je dobil Bloudkovo plaketo za organizacijsko delo. Božo Benedik je prav gotovo osrednja osebnost veslaškega športa pri nas. Od osvoboditve je član veslaškega kluba Bled, dolgoletni predsednik kluba, ter predsednik regatnega odbora, aktivni član organizacijskega komiteja evropskega prvenstva na Bledu leta 1966, razen tega pa je aktiven še v veslaški organizaciji Slovenije in Jugoslavije, v mednarodni veslaški organizaciji ter v drugih športnih organizacijah občine Radovljica. Njegova zasluga je tudi, da ima Bled svoj veslaški center, kakršnega ni v Jugoslaviji.

STEFAN PESJAK iz Radovljice je dobil Bloudkovo pla-

keto za tekmovalne dosežke. Uspešno je zastopal Jugoslavijo na letošnjem svetovnem padalskem prvenstvu v Lescah. Bil je eden najuspešnejših, saj je skupaj z ostalimi člani reprezentance osvojil drugo mesto in srebrno kolajno v skupinskem skoku na cilj z višine 1000 metrov, medtem ko se mu je odlična uvrstitev med posamezniki izmuznila v zadnjem trenutku. Zaposlen je kot valjavec v železarni Jesenice; kot član alpskega letalskega centra v Lescah pa je do sedaj opravil nad 800 skokov s padalom.

ALBIN ZAVRŠNIK z Bleda je dobil Bloudkovo plaketo za vsestransko dolgoletno delo. 62-letni Albin Završnik je kar 50 let življenja posvetil telesni kulturi. Mnogi ga poznajo predvsem kot navdušenega pedagoga telesne vzgoje na osnovni šoli in kot marljivega vaditelja v TVD Partizan Bled. Kot tak je veliko prispeval k razvoju telesne kulture. Bil je prvi, ki je pouk telesne vzgoje organiziral tako, da so se učenci naučili plavati in smučati, navduševal pa jih je tudi za druge športne panoge. Zelo se je prizadeval za boljše opremljenost šolskih telovadnic na Gorenjskem. Mnoge šole so prav po njegovi zaslugi dobile potrebne telovadnice in razna športna igrišča. Skoraj desetletje je uspešno opravljal tudi funkcijo prosvetno pedagoškega svetovalca za telesno vzgojo v osnovnih šolah Gorenjske in bil pobudnik in organizator številnih medšolskih tekmovanj.

Vsem nagrajencem tudi naše iskrene čestitke!

Velik uspeh S. Božiča

V prazničnih dneh je bil v Zagrebu odbojarski turnir »olimpijskih nad«, na katerem je nastopila tudi slovenska mladinska reprezentanca, v moški in ženski konkurenci. Pri mladincih so nastopili trije Jeseničani — Arh, Božič in Strnad, pri mladinkah pa Milena Filipajeva.

V dvajsetih urah so mladinci slovenske reprezentance odigrali 11 setov in bili takorekoč ves čas v dvorani. V obeh konkurencah so zasedli poslednje mesto, prav pri mladincih pa se je videlo, da med vsemi štirimi ekipami v znanju skorajda ni razlike, pač pa v fizični pripravljenosti. Prihodnje leto bo tak turnir v dvorani Tivoli in z boljšimi fizičnimi pripravami bi Slovenci lahko zasedli tudi prvo mesto, kar pa je največ odvisno od dobrih priprav po klubih.

Dvanajestčlanska selektorska komisija je med tekmami ocenjevala vse igralce in izvedla ustrezne meritve. Po končanem turnirju so objavili spisek olimpijskih nad, v ka-

BLOUDKOVA PLAKETA SMUČARSKEMU DRUŠTVU JESENICE

Medla igra Kr. gore

Pretekli teden na Jesenicah ni bilo dosti zanimivega hokeja. Najzanimivejše se je dogajalo v Vzhodni Nemčiji, kjer so Jeseničani izgubili z Weisswasserjem s 7:2. Po porazu na domačih tleh naš prvak v gosteh ni mogel pričakovati drugega kot poraz, ki pa vendarle ni bil preveč visok. Tako so se Jugoslovani poslovili od tekmovanja za Evropski pokal.

Nadaljevanje državnega prvenstva smo gledali v petek, namesto v nedeljo, ker so za to prosili gostje, med Kranjsko goro in Olimpijo. Če že drugega ne, smo v tej tekmi pričakovali vsaj zagrizen odpor Kranjske gore proti boljšemu tekmeču in upali, da bo prikazala tako igro kot proti Medveščaku.

Toda Kr. gora je že nastopila s skrhano moralo. Zanj nista nastopila poškodovana Pirc in Čemažar in tako je imel trener Brun pravzaprav en napad razbit. Poleg tega pa je imel ta večer vratar Gasar resnično slab večer. Sicer je ubranil dva solo prodora Ljubljancanov, zato pa je ob asistenci slabe obrambe, izpustil toliko branljivih strelcev, da svojim igralcem res ni dajal nobene opore. Usoda Kranjske gore je bila zapečatená že po prvi tretjini, ki so jo gostje dobili 1:6, ostali dve pa z 0:4 in 2:6. Strelci za Kr. goro so bili Jože Šebjanič, Hafner in Kunšič.

Prihodnje srečanje čaka Kranjsko goro v Ljubljani in sicer 5. 12. proti Slaviji. Možnosti za zmago Kranjske gore so, če bo, kot že navadno zapišemo, igrala tako kot zna.

Naslednjega dne so Jeseničani gostili Slavijo. Da bi poravnali stare medsebojne obračune, so Jeseničani v prvi tretjini bolj igrali s telesom kot pa z glavo, zato tudi ni bilo golov. Dolgo časa je bil rezultat celo izenačen 1:1, potem pa se je na srečo znašel Milan Jan in zatresel mrežo gostov.

Drugi in zadnji del igre sta prinesla več zadetkov. Posebno tretji napad Poljanšek, M. Jan, Košir, se je razigral in v tem srečanju največkrat zatresel mrežo gostov. Uspešno se je vanj vključil najmlajši od bratov Jan, ki je tokrat nadomeščal Ržena, ki je to soboto stopil v zakonski stan.

Strelci v tej tekmi za Jesenice so bili: M. Jan in Poljanšek po 3 ter po enega Košir, Razingar, Ravnik, Felc, Smolej in Pipan.

V četrtek, 3. 12. je bila na sporedu tekma Jesenice : Ortisei — za Alpski pokal, 6. 12. bo zanimiv spopad med Medveščakom in Jesenicami, 12. 12. pa bo Podmežakljo srečanje med domačima moštvoma Jesenicami in Kranjsko goro.

Z.